

וטהר לבנו

זוידושים וזוידוקים

שמות

לעילוי נשמת

אבי - שלמה מרדכי בן מיכאל ושושנה (זלמנוביץ)
נלב"ע כ"ו תשרי ה' תשע"ח
אמי - רות בת אליעזר ורבקה (זלמנוביץ, לבית חביב)
נלב"ע כ"ב טבת ה' תש"פ.
בהנצחת בנם: רון שחר (זלמנוביץ)

ד"ר אהרן קאָפּל גאָמער 9 אהפוכה כי הספד מיוחד מאד לי נאם זיינ זאגל טאג
טאָיאנז האַרונ, זינגט האַנדל טאָיאָן אַהפּכט טאָגה נאָהרין ב
זיינע זיין

עזר והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי מעיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:
"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 6 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים
לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 150 ₪ לסט, אנא פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

"ואלה שמות" מי יזכה ששמו ושם יקיריו יחרטו בספרים שמקדשים נשמות עם ישראל
במהדורה החדשה של ספרי "וטהר לבנו" 6 כרכים על התורה ומועדים,

ובס"ד אזכה לניסים גלויים וברחמי הקב"ה יתן חן הספר על צדיקים שיתרמו להדפסת הספרים,
וכן שיקנו אותו רבים בקנייה ע"י הרשמה מראש - 150 ₪.
ונזכה יחד להגדיל תורה ולהאדירה בקרוב אמן ואמן.

וטהר לבנו - שמות

שובבים – ויקם מלך חדש במצרים אשר לא ידע את יוסף

נראה שזה בא לומר לנו, שהנה יוסף הצדיק נפטר, ופרעה הרשע רוצה לשכוח מיוסף, דווקא זה מדרבן אותנו שעשוי אנחנו לא נשכח וכן נדע מה זה יוסף!! **דווקא** כשפנה זיווה ופנה הדרה כי הצדיק עזב את העולם אנחנו מרגישים את חסרונו בשיא העוצמה, ולכן דווקא עכשיו נתחזק וכאמור פרעה לא רוצה שזכור את יוסף. **אבל** אנחנו כן רוצים לזכור את יוסף!! **אנחנו** נחדש את **"וימאן יוסף"** – עם **שלשלת**, לכן נקדש עצמינו בכל הריחא ובכל האמצעים, **ולעולם** לא נוותר ולא נשכח את יוסף הצדיק!!

כידוע מתחילת ספר שמות עד פרשת תרומה יוצא מהראשי תיבות של הפרשיות שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים המילה **"שובבים"**, ורבים מגדולי ישראל כתבו על זה שזה מרמז שימים אלו הם ימי תשובה ככתוב **"שובו אלי בנים שובבים"**.

יש להתבונן מדוע החיזוק של **"שובבים"** מתחיל דווקא מפטירת יוסף, הרי לכאורה מן הראוי היה להתחיל את ימי החיזוק מחיי יוסף - מהניסיון של **"וימאן יוסף"** שיוסף הצדיק בגבורה עילאית ברח מאשת פוטיפר??

ואולי בדרך רמז מקדימים ימי שובבים לפורים, שאם אכן נתקן את ימי השובבים כראוי שמסתיימים ממש לפני פורים - נוכל בפורים להשתכר ולהשתובב עד דלא ידע, ואם **"יצא סוד"** לא יצא הבלים אלא רק השתפכות הנפש ודברי תורה.

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא

אתכם ממצרים, ובני אפרים בגאווה שלהם שהם מזרע המלוכה ושהם גיבורי כח במלחמה, שנאמר **"בני אפרים נושקי רומי קשת"**, עמדו ולקחו נשיהם ובניהם ויצאו ממצרים.

ולכאורה, הרי פרעה שכח את יוסף, אז מה יעזור כבודו של יוסף?? **וגם למה שבט מנשה כן השתעבדו, הרי גם הם מבני המלוכה?? והתשובה על פי האור החיים הקדוש**, שבט אפרים בעצמם הרגישו מכובדים ומיוחסים **והתנהגו בגאווה מחמת ייחוסם**, אזי המצרים לא העזו לשלוט בהם ולפגוע בהם, ואילו שבט מנשה למרות שהיו מיוחסים בכל זאת הם לא התגאו ולא הרגישו מכובדים בעצמם לכן השתעבדו למרות שהם מבני יוסף.

אבל בכל זאת גם לשאר השבטים, כלפי קדושת המשפחה היה להם כבוד גאווה, ולכן המצרים לא שלטו בנשותיהם ולא קלקלו את קדושת המשפחה של עם ישראל למרות שהיו עבדיהם, ועיי עוד לקמן.

ללמדנו, שלפעמים דווקא עלינו לנקוט במידת הגאווה, שנאמר לעצמנו אני יחיד ומיוחד!! אין כמוני בכל הארץ!! **ובשבילי נברא העולם, ולכן אני לא יתקרב לחטא ודרך רשע וגם היצר יתרחק ממני, כי אני מאמין בעצמי ובכוחי, עד כדי כך שאני לא ייתן לייצר פירור של שליטה, שלא יעז להתקרב אלי חלילה, ובגאווה זו נתעלה מעל כל הניסיונות אמן ואמן.**

איפה ההתמדה של שבט אפרים?? המשך

וגם היום זה לא קל לתת לאדם ללמוד יום שלם קבוע במקום לעבוד, למרות שיקבל את אותה המשכורת!! ולא פלא שהם **שלא למדו תורה לא הקשיבו למשה רבינו ויצאו לפני הזמן**, כי מי שלא בן תורה קשה לו להיות נכנע לדעת תורה!

פלא עצום מדוע שבט אפרים שלא עבדו לפרעה מדוע לא התמידו בתורה כמו שבט לוי?? **ויתכן כי קשה מאוד להיות מתמידים בתורה במצרים כשעם ישראל בירידה במט' שערי טומאה**, כי כל ישראל ערבים זה לזה.

מלך חדש אשר לא ידע את יוסף

אמר להם **אני נכנע!!** וכל מה שתבקשו ממני אני מסכים לעשות - לגזור כל גזירה רעה על היהודים!! **ולכן** ייתכן שהיות **ובהתחלה פרעה היה טוב** ורצה להיות טוב, ועמד 3 חודשים מול כל הרשעים, **לכן גם בסוף חייו סיים בטוב**, שזכה פרעה לשרוד, ובסוף חייו להחזיר בתשובה את תושבי העיר נינווה כשיונה הנביא בא והתריע.

אבל בני היקר שוב מקשה, איך יתכן שפרעה שהיה ממש טוב בהתחלה וכדברי המדרש, בסוף הרשיע עוד יותר ממה שביקשו ממנו?? הרי אף אחד מיועציו לא ביקש ממנו להתרחץ בדם של ילדים יהודים, ואף אחד מיועציו לא דרש ממנו להכביד את העבודה ולהרג ילדים ולהניח אותם במקום לבנים בבניין?? **ועניתי** לו שהיות שהוא כבר נכנע להם והתרגל לרעיון להציק ליהודים הוא **כבר הרגיש שהוא אדם רע ושקוע ברשעות**, לכן המשיך ברשעות בלי גבולות, כי כבר הרגיש שאין לו מה להפסיד, לפחות עכשיו הוא ייחנה שיהיה גדול ברשעות, כי כל המיצר לישראל נעשה ראש סנהדרין קדי.

שוב בני היקר שואל אם כן שהוא הרשיע הרבה יותר ממה שדרשו ממנו, למה בכל זאת זכה לזכות להיות טוב בסוף?? **אבל** תוך כדי בני מפתיע אותי ועונה לי, שכידוע בים סוף היה דרגות של טביעה בים, הטובים מתוך הרשעים מתו מיד, ואילו הרשעים לקח להם זמן עד שמתו, כי הקב"ה התעלל בהם שנתן להם לטבוע ולהגיע לשערי מוות, וברגע האחרון מיד העלה אותם לנשום אוויר ושוב טבעו וחוזר חלילה ככה במשך זמן ארוך, ורק בסופו של תהליך ההתעללות רק אז הם מתו.

כתב רש"י: מלך חדש, שעשה עצמו כאילו לא ידע וכאילו לא מכיר את יוסף, **והנה כתוב בפרקי דרבי אליעזר פ' מג' שפרעה היה היחיד ששרד את קריעת ים סוף**, ולאחר נס קריעת ים סוף הוא מלך על נינווה, ועליו מסופר שכשיונה הנביא בא להתריע בפני מלך נינווה שהקב"ה כועס על חטאי העיר ורוצה להפוך אותה, אזי הוא - המלך שבעבר היה פרעה, החזיר את כל העם בתשובה.

ושאלני בני היניק וחכים המחכים את אביו יאיר אברהם ניי"ו שזה ממש דבר פלא, כי איך ייתכן שדווקא פרעה הרשע הוא היחיד שנשארו לחיות אחרי כל המכות וקריעת ים סוף?? וכי למה רק הוא בלבד שרד את הטביעה בים??

וכי אי אפשר שאחד משרי צבאו ישרוד במקומו והוא יחזיר בתשובה את אנשי נינווה?? הרי הוא היה אכזרי מכולם, שהרי הוא גם התרחץ בדם של ילדים יהודים!! **ופלא** עצום למה דווקא הוא ניצול??

עניתי לו, שכתוב במדרש רבה א' ט', שבהתחלה פרעה לא הסכים לעצת יועציו ושריו שביקשו ממנו לגזות גזרות רעות על עם ישראל, הם טענו לו, הנה יוסף מת, וזה הזמן להציק ליהודים!!

ופרעה טען להם, תתביישו לכם!! אין מצב בעולם שאני יסכים, זה פשוט כפיות טובה!!! הרי יוסף הציל את כולנו בלעדיו כל מצרים היו מתים, ואיך נהיה כפויי טובה, ולכן אני מתנגד בכל מחיר!!! ואז שריו אמרו אם כך אתה מפוטר!!! ואכן 3 חודשים הוא לא מלך במצרים!!! ולאחר 3 חודשים הוא נשבר, ופרעה

וטהר לבנו - שמות

אבל בכל אופן כאן בעולם הזה כפי הכתוב בפרקי דרבי אליעזר פרעה חזר בתשובה ואמר "מי כמוכה באלים ה'", וגם סיים חייו בטוב כשהחזיר בתשובה את כל תושבי נינווה, וגם יש קצת להוכיח כן מהגמרא גיטין נו' שאונקלוס הגר כשרצה להתגייר הוא הוריד נשמות רשעים מתים בכדי לשמוע את דעתם על עם ישראל ומסופר שהוריד את טיטוס ואת בלעם, ואילו את פרעה הוא לא הוריד, ואולי כי ידע שפרעה חזר בתשובה.

ואולי בכדי לחזק יהודי לחזור בתשובה ל"חדש ימינו כקדם" שבסוף יתקן לטוב כמו בתחילת חייו, אולי דווקא בגלל זה בורא עולם השאיר את פרעה דווקא, שילמדו שאפילו רשע איום ונורא בסוף עשה טוב, כל שכן אנחנו.

ללמדנו שגם אם כשלת ונפלת אל תעמיק את הנפילה ועל תאבד את הדרך חזרה, ואל תגידי אני גם ככה רשע וגם ככה אני בגיהנום ואין לי מה להפסיד!! כי זה שקר!!! הקב"ה מתחשב בכל פרט ובכל דרגת רשעות שנפלת ואת הגורמים לה.

וזכור גם שכמעט כל יהודי ויהודי בתחילת דרכו היה טוב, לכן אתה אמור גם להיות טוב בסוף, רק חבל שתתנקה מהרוע בייסורים קשים באמצע החיים!! חבל מאוד שתרשיע הרבה רחמנא ליצלן שהדרך לטוב שבסוף תהיה קשה וארוכה יותר!! וגם לפעמים אתה מקבל את האיתותים לחזור בתשובה רק בסוף החיים, ואתה מפספס את זה ואתה מדלג על זה, ולא חוזר בתשובה, לכן מהרגע אתה חייב להתחזק ולהיות טוב, רק חזק ואמץ!!

הבה נתחכמה לו – ובעצם אין חוכמה ואין תבונה, וגם אין חזרה בתשובה!!

שמשה הוא מושיעם של ישראל, מיד פרעה ציווה להרוג את משה!!! וכאן יש תביעה נגד פרעה, למה ציווה להרוג את משה?!

הרי כאמור פרעה היה טוב בהתחלה עד כדי כך שפיטרו אותו 3 חודשים מהמלכות כי לא רצה להציק לעם ישראל עד שנשבר, ואם כן גם כשהרשיע היה לו להתעורר בתשובה כשראה את השגחת הקב"ה המיוחדת לטובת עם ישראל, עד כדי כך שכל מחשבותיו יחד עם יועציו הכל קרס ולהיפך המדהים וכאמור.

יכמו כן היה לו ללמוד ממשה הצעיר שמאס במנעמי השלטון וויתר על השלטון כנסיך מצרים, אלא הלך לעזור לאחיו הנדכאים, וזה היה אמור להחזיר לפרעה את השפיות המוסרית, ששווה לוותר על שלטון בכדי לעזור ליהודים, למה פרעה לא חזר למצב שהיה בתחילת דרכו, שלא רצה להציק ליהודים מתוך הכרת הטוב ליוסף, הרי הוא היה אדם מוסרי ואדם טוב בהתחלה, למה לא החליט לחזור בתשובה ולחבק את משה רבינו ולשנות כיוון??!

ובפרט כאשר ראה את הנס שצווארו של משה הופך לאבן שיש, וניצול מחרבו של פרעה!! אזי פרעה היה יכול לנצל את גודל מעמד הנס המדהים שהיה לעיני עבדיו ויתכן חלק משריו והיה צריך במעמד זה להתעורר ולעורר אחרים לחזור בתשובה ולחזור ולהיות טוב, אבל לא!!! לב פרעה כבר הפך לאבן!!! והרע הפך לחלק בלתי נפרד מהאישיות שלו, "פרעה הרשע".

ללמדנו, שאין עצה ותבונה כנגד השם, והשם אוהב תהפוכות ודווקא הדבר הכי פחות צפוי זה עלול לקרוא, בכדי להוכיח לך שהכל נעשה ברצונו הגדול של בורא עולם השולט בכל. ובורא עולם פועל כזאת, בכדי לעורר אותנו בתשובה!!! בני היקרים ראו נא והתבוננו בדרכי ובפעלי!! אין זה יד המקרה אלא ידי הארוכה של המנהיג שברא את העולם, ולמה נאטום את ליבנו כאבן וכפרעה!! אדרבא נקבל את המסרים באהבה ונצלם מידידת להתעוררות ולחזרה בתשובה שלימה אמן ואמן.

ויקם מלך חדש במצרים - פרעה מול יתרו – המשך

בסדום, ורצו לקלקלו ע"י תפקיד מכובד כך יתהפך למושחת וינתק גם את שורשיו הטובים, רק פשוט לא עבר לילה וכבר באו המלאכים והפכו את סדום.

ולפי זה התחדש לי, שיתרו גם כן המתינו לו אנשי מדין ולא מינו כהן אחר כי התעקשו שיחזרו לכהן ככהן מדין, והוא לא נשבר כפרעה אלא התעקש על אמונתו. ולכן יתרו לא הסכים להישאר עם משה רבינו ולזכות בכבוד גדול ולחיות בקדושה עם עם ישראל, אלא חזר למקומו בכדי דווקא להמשיך בגבורה בניסיון חייו, לעמוד בגבורה מול הפיתוי לחזור למנעמי השלטון והכבוד שעמו שמרו לו את מקומו וחיכו לו משך שנים ארוכות שיחזרו לכהן כבעבר, ויתכן שלכן נשאר בו התואר כהן מדין גם הרבה שנים לאחר שעזב את הכהונה בשביל אמונתו, כי הם עדיין חיכו לו משך כל אותם שנים!!

ומה זכה יתרו?? כתוב בגמרא סוטה יא' שמבני בניו ישבו בלשכת הגזית, שהם היו מדייני הסנהדרין הגדולה ביותר בעם ישראל, ולמרות שכתוב שם שזה כתוב על מה שהתנגד לעצת פרעה להציק ליהודים וברח, לעומת איוב ששתק!!

ואם כן טען בני, שיייתכן וכפי שמשמע מפרשנות הפסוקים, שפרעה עבר את כל מדורי הגיהנום כמו הרשעים הגדולים שבמצרים, שגם הוא כמעט טבע ובשנייה האחרונה הוא עלה לאוויר ומיד שוב שקע עד כמעט מוות וחוזר חלילה.

וייתכן שאת ההתעללות הכי קשה סבל פרעה כי הוא הרשיע יותר מאחרים, אבל בשונה מאחרים שמתו, הוא בסופו של דבר הוא התנקה ויצא החוצה ונהיה בסוף טוב כמלך נינווה שהחזיר את עמו בתשובה וכאמור, ואין לי מושג למעלה בשמים איך ובמה הוא נידון, ויייתכן שעל רשעותו אין לו כפרה והוא בגיהנום לנצח, וכך משמע בשפתי כהן דברים לב' מב'.

כתב רש"י נתחכמה למושיען של ישראל, שראו המכשפים והחוזים בכוכבים שיוולד בן זכר שיגאל את ישראל, ולא ידעו האם הוא יהודי או מצרי, ולכן הם גזרו להרוג את כל הזכרים בין יהודים ובין מצרים, וגם ראו שהוא ילקה במים, ולכן כשמרים הניחה אותו בתיבה בתוך הנילוס הם חשבו שמושיען של ישראל טבע במים ומת.

ולמרות כל ההתחכמות והישיבה המעמיקה בעניין, הם נפלו בפח בקלות, איך זה שעל הפתרון הפשוט הם לא חשבו?? איפה השכל?? למה הם לא חשבו שמשעה יינתן בתוך תיבה במים?? הרי כבר היה תיבת נח שאנשים ניצלו ממים על ידי תיבה, למה הם לא חשבו על זה?? וכן למה לא חשבו על האפשרות שדווקא מצרי יאמץ בן יהודי??

על זה נאמר "עיניים להם ולא יראו", יכולים לשבת ולחשוב ולחשוב אבל לנקודות הנכונות לא להגיע, ובורא עולם לועג להם, הנה המושיע דווקא בבית שלך, כן!! דווקא בבית של פרעה גוזר הגזירה שם יגדל מושיעם של ישראל!! כמו כן דווקא במים במקום שמושיעם של ישראל ילקה על פי חשבונכם דווקא שם הוא ניצול כשנמצא על ידי בתך שאימצה אותו לה כבן.

וכשלפרעה התברר מה גודל טעותו, הוא רתח מזעם מגודל התדהמה, איך ייתכן שדווקא הוא בעצמו גידל את מושיען של ישראל, דבר הכי מפתיע!! אומנם בכל זאת כשפרעה גילה

יש לתמוה איך אכן קרה הדבר שפרעה התהפך מאוהב ישראל או לפחות מאדם מוסרי בעל הכרת הטוב ליוסף שהציל את חיי העם המצרי שלכן הסכים לוותר על המלוכה שלו, לשונא ישראל גדול, מיד לאחר 3 חודשים של וויתורו על כיסא ממלכתו??

וייתכן לפרש, שכאשר פרעה ראה שבמשך 3 חודשים עדיין המצרים מחכים לשונו, שלא מינו מלך למצרים משך 3 חודשים, שזה דבר כלל לא פשוט שבאימפריה עולמית של זמנם לא יהיה מנהיג 3 חודשים שלמים!! זה ריגש מאוד את פרעה, כי הוא ממש ראה בזה אהבה גדולה מצד העם המצרי אליו, ולכן גאו געועיו לחזור למלוך על עמו שאוהב אותו ושמחכה לו בנאמנות, וזאת מלבד תחושת השלטון ומנעמיו שפרעה הרגיש בחסרונו, אבל מעל הכל רגש הכבוד והאהבה שקיבל מהעם המצרי כל זה הצטרף למהפך הגדול מהקצה לקצה.

וזוה כמו שכתבתי בפרשת וירא על לוט, שאנשי סדום ראו שהוא עזב את אברהם ורצה להתקלקל, ובכל זאת החסד היה מושרש בו, עד כדי כך שבתו מסרה נפשה למוות על מעשה חסד, וגם הוא גמל חסד עם המלאכים עוד באותו לילה שעשו אותו שופט

וטהר לבנו - שמות

התעקש וחזר למקומו, בכל זאת זה לא הזיק לו, כי המטרה שלו לחזור הייתה קודש קדשים!! לא פלא שכתוב בתורה שבסופו של דבר משה שלח את יתרו.

אבל אולי זה זה גורם, שיתכן שזאת הסיבה שיתרו לא הפסיד את שכרו, למרות שעזב את משה רבינו במדבר ולא הקשיב ולא שמע לבקשת משה רבינו להישאר במדבר עם עם ישראל, אלא

ויהי רצון שנתגבר באמת על עיקר מטרת חייו, ולא נתפתה לחפש הקלות וקיצורי דרך, אלא איפה שיש קושי שם ההצלחה, רק חזקו ואמצו ובעזרת השם עם הרבה עבודה עצמית מאומצת נצליח לתקן את תכלית חייו, ונזכה לשפע ברכה ברוחניות ובגשמיות אמן ואמן.

הבה נתחכמה לו

וכשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע ימותה', לכן לא היה כל טעם למחות ולהגיד דעה הפוכה מעצת בלעם הרשע!! אז מה ההבדל בין השתיקה לבריחה?? ועל הטענה מדוע נענש איוב בשתיקה למרות שמצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע?? עונה הגר"ז: **שכאשר כואב צועקים!!** ואם איוב לא צעק **סימן שלא כואב לו מספיק, אבל יש לתמוה שהרי גם יתרו לא צעק!!** ולמה לא נענש?? ולמה דווקא הוא קיבל שכר??

ונראה לתרץ שלצעוק אפשר גם במעשה, ולפעמים הבריחה זה מעשה של מחאה בדיוק כמו צעקה, רק בלי לפרגן להם את התענוג להתעלל במוחה על שצעק ומוחה.

ללמדנו, שהמלחמה ביצר לא תמיד חייבת להיות חזיתית פנים מול פנים כי לפעמים זה יהיה קרב שתיכשל בו, ולכן זכור שהבריחה מהמלחמה ומהניסיונות זה גם כן מחאה גדולה וצעקה גדולה נגד היצר, וראה מה זכה יתרו על בריחתו!! ואל תתפתה להיות כאיוב שיושב בשקט ונזהר, כי לא תמיד מספיק השקט ואי העשייה, לפעמים חייבים מלחמה או בריחה, כי כאשר יש פתחים פתוחים ליצר הרע שבהם מסוגלים לחטוא, אל תאמר בוגר ואחראי אני ולא אפול ברשת היצר הפתוחה, אלא חובה לסגור את הפתחים בכוח או לברוח, זכור! השתיקה תעלה ביוקר!! אז ברח צדיק וזכה בכל העולמות.

כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ

לעבודת ה' יתברך, ואילו בשאר השבטים שלא רצו לצאת ממצרים בהם מתו 4 מתוך 5, או 49 מתוך 50, ואם כן קשה איך יתכן שבט לוי לא היה השבט הגדול ביותר במספר שיצא ממצרים??

והתשובה האמתית היא על פי יסוד הרמב"ן, שכתוב ש"כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ", ולכן רק שאר השבטים שסבלו ועונו בעבודת פרך של פרעה הם התרבו פרו ושרצו, אבל שבט לוי שלא עונו ולא סבל לכן לא נתברך בכך ירבה וכן יפרוץ, ואכן עמרם הוליד אחד בכל לידה, אבל שאר נשות השבטים היו יולדות ששה בכרס אחת לכן רק מנין שאר השבטים גדל יותר משבט לוי.

ללמדנו שמי שסובל וקשה לו דווקא הוא גודל וצומח יותר!! לכן אם קשה לך ואתה סובל וצועק מעומק ליבך אוי קשה לי!! הניסיון קשה ועצום ממני!! אל תיבהל!! תתגבר על הקושי!! ושמת, כי ככה גדלים וככה צומחים תעלה ותצליח אמן ואמן.

כן ירבה וכן יפרוץ – דרך אחרת

לעשרות מיליונים שמתו בבת אחת, וכאמור שיש שיטות שאחד מחמשה יצא ממצרים ויש שיטות שרק א' מחמישים יצאו ממצרים.

אבל שבט לוי לא נולדו כמויות, מצד גם לא מתו במכת חושך, וראיתי כתוב שבט לוי זכה לצאת בשלימות ממצרים, כי כל השבט למדו תורה וכל בני השבט היו יראי שמים וצדיקים.

ללמדך שבלי תורה אפשר ליפול בכמויות ביראת שמים, כי בקושי אפשר לשרוד ביראת שמים בלי לימוד תורה.

פחדו של יעקב - המשך

רוב רובו של עם ישראל נמחק במכת חושך כי היו רשעים וכאמור. וחשש יעקב שאם כן מי ישרוד מהשבטים מלבד שבט לוי, וכי ימחקו שבטי ישראל מכלל עם ישראל, חלילה!!!

ועל זה ענה לו בורא עולם, אל תירא יעקב, השבטים לא ימחקו אלא "לגוי גדול אשימם שם" – במצרים, שכך גם אם רוב מוחץ של עם ישראל ימותו במכת חושך לפני שיצאו ממצרים, עדיין כמות הצדיקים שבשבטים שישכימו לצאת ממצרים יהיה שווה בכמות וגם יותר משבט לוי הצדיקים שלא מת מהם אחד במכת חושך, כי אכן מתו המונים לשבטים אבל גם נולדו המונים – גוי גדול.

ככה היה פעם, וככה זה גם היום!!! ולכן אם זכית ואתה מלומדי התורה בטהרה, אשריך!!! ואל תפזל החוצה כי התורה מקור הקדושה והברכה לדורי דורות!! ואם אתה המתפרנסים מ"יגיע כפיך כי תאכל", ואתה קובע עיתים לתורה, אשריך כלשון הפסוק ממש!! אבל דע וזכור!! בלי תורה קשה מאוד לשרוד ביראת שמים, אחד לחמישה, אחד לחמישים, וזכור, השם עשה כמות של לידות בשביל להוציא את הקצת מהרבה, כי הכמות לא קובעת, רק הקצת האיכות.

הגמרא סוטה יא' א"ר חייא בר אבא א"ר סימאי שלשה היו באותה עצה בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורין, יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית,

ונשאלת השאלה, מה ההבדל בין איוב ששתק ליתרו שברח?? הרי שניהם לא מוחו בעצת בלעם שהציע לגזור גזרות קשות.

ובפשטות הם לא מוחו, כי כאמור זה היה לאחר 3 חודשים שזרקו את פרעה מלמלוך על מצרים כי לא נענה לדרישת העם להציק לעם ישראל, ולאחר 3 חודשים הוא נשבר והסכים לעשות רע לישראל ככל שידרשו ממנו, ואם כן במצבו זה רק עצת בלעם התאימה לו.

פלא עצום ותמיהה גדולה יש כאן לכאורה, שהרי כידוע שבט לוי כולו למד תורה ולא השתעבד לפרעה, והנה כשעם ישראל יצאו ממצרים, יש גרסה במדרש שרק אחד מחמש יצא ויש גרסה שרק אחד מחמישים יצאו ממצרים, כי רוב מוחץ של עם ישראל היו רשעים והעדיפו לעבוד עבודת פרך לפרעה ולא להשתעבד לעבודת השם במדבר.

והנה שבט לוי הוא כ 10 אחוז מעם ישראל, ולפי זה שבט לוי היה צריך להיות השבט הגדול מכולם בכמה מאות אחוזים מכל שבט אחר שהשתעבדו לפרעה, כי שבט לוי היו צדיקים ומתמידים בתורה שבוודאי כל השבט יצאו בשמחה ממצרים כי בוודאי הם כבני תורה ומתמידים השתעבדו מרצונם באהבה

ללמדנו שמי שסובל וקשה לו דווקא הוא גודל וצומח יותר!! לכן אם קשה לך ואתה סובל וצועק מעומק ליבך אוי קשה לי!! הניסיון קשה ועצום ממני!! אל תיבהל!! תתגבר על הקושי!! ושמת, כי ככה גדלים וככה צומחים תעלה ותצליח אמן ואמן.

ומצד שני במכת חושך בשלושת ימי האפילה כתב רש"י שמתו רוב רובו של עם ישראל, כמויות עצומות של יהודים ממיליונים

ולפי זה מתורץ מדוע בזמן שיעקב חושש מהירידה למצרים, ה' מרגיע אותו "אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם", ולכאורה איך הבשורה של לגוי גדול אשימך שם אמורה להרגיע את יעקב מפחדו מלרדת מצרים?? בפרט שחשש יעקב הוא על המצב הרוחני של עם ישראל במצרים, ואם כן מה הקשר בין עם גדול לחשש הרוחני?? וגם לכאורה משמע שרק שם במצרים הם יהיו גוי גדול, ואילו מחוץ למצרים דהיינו כשיצאו ממצרים הם לא יהיו גוי גדול, ולכאורה למה שהברכה תיפסק??

אלא אולי הכוונה שיעקב חשש שכשעם ישראל ישקע במטי שערי טומאה הם לא ירצו לצאת ממצרים, ואז כפי שאכן קרה

וטהר לבנו - שמות

מספר הלוויים שלא היו בשעבוד פרעה

כל הרשעים מהשבטים, בכל זאת השבטים היו הרבה יותר משבט לוי, ומדוע?!

וייתכן, שהדבר בא ללמדנו לדורות, שבט שלא עסק בתורה, בכדי שהוא יחשב כשבט היה צורך שיהיה לו כמות גדולה של אנשים יראי שמים ורק כך הם יכולים להתחיל להשתוות לשבט לוי הלומדים תורה בהתמדה, כי למרות שבט לוי הם קצת בכמות האנשים אבל הם הרבה מאוד באיכות, מחמת שהיו שקועים ומתמידים בתורה.

ותמלא הארץ אותם – גזירת העבדות

מצרים בעמל וייסורים של תורה, כפי שכתוב בזוהר, שעמלו בתורה במשניות ובבריתות ובקושיות וקל וחומר וליבון הלכה.

ומשמע מהזוהר שכל עם ישראל יכלו להמיר גלות וייסורי מצרים בעמל וייסורי תורה אם חפצו בכך, **ולכן** דבר ראשון כשעם ישראל הגיעו למצרים יעקב שלח את יהודה **להורות** - להקים ישיבה ובית הוראה, שאולי כך ימירו את גלות מצרים לעמל התורה.

אבל פרעה הרשע התחכם ליעקב, כמו שהיצר מתחכם כנגדנו **ומפיל אותנו על ידי מצוות מדומות או שיקול דעת לא נכון**, שהוא בא לעם ישראל באו תעוררו לי בעבודה, תראו איך אני בעצמי עובד ותנו כבוד למלך, וחלק מהיהודים אמרו למרות שזה ביטול תורה בכל אופן צריך לתת כבוד למלך וכמו שכתוב בחז"ל עד כדי כך שאפילו תקנו ברכה מיוחדת כשרואים מלך בשר ודם.

אומנם שבט לוי לא פגשו את פרעה כי היו שקועים בארץ גושן **בעמלה של תורה בהתמדה מושלמת, והיות ולא ראו את המלך** עובד וממילא לא התגלגל אצלם הספק האם אכן עליהם לעזור ולתת כבוד למלך, **ולפי** הדברים הללו יוצא שגם **שבט לוי** שלא יצאו לעולם הגדול כביכול **ולא יצאו מארץ גושן**, וממילא לא התקרבו למצרים, **בכל זאת חיו תחת גזירה? ולמה?!** הרי לפי דברי המהרי"ל נגזר גלות רק למי שיחיה בארץ לא להם?

אלא שהתשובה פשוטה היא, **שלמרות** שגם שבט לוי סבל בעמל התורה, בכל זאת הם לא סבלו מהמצרים עבודת פרך שאין בה סיפוק רק התעללות, ואכן עינוי שיש בו התעללות נפשית ועוגמת נפש נגזר היה רק על השבטים,

אבל הלוויים למרות שסבלו סבל ועמלו בקושי להתמיד בתורה בהתמדה עצומה בכל זאת זה היה מלא בסיפוק, כי עוד סוגיה מובנת ועוד מסכת סיימו ועוד ספר תורני כתבו, ועמל ועינוי זה הוא גן עדן עלי אדמות, **כי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה.**

ללמדנו שכדאי לנו לחיות ולסבול בעמל התורה אמתי, כי החיים ממילא מלאים בעמל כי כך נגזר עלינו, אדם לעמל יולד, ובעמל התורה יש סיפוק רוחני אמתי, ובעמל התורה בחומות הישיבה הקדושה לא רואים ולא נתקלים בבעיות ולא נופלים בפח של היצר שגם במלבושים שונים ומשונים!!!

פרו וישרצו - מט' שערי טומאה בלי זנות!!!

לא ממזרים, ועל כן שבט לוי היה הקטן מכולם, שאפילו מגיל חודש הם היו במניין הקטן מכל שאר השבטים, והנה עם ישראל היו שקועים במט' שערי טומאה ועדיין היה להם גבולות לא להרוס את קדושת המשפחה, **ולא היה יהודי אחד** שאמר גם ככה **אני עבד שפל** ושרוף ומטונף **עמוק בטומאה, ואין לי מה להפסיד, אלא** בלי יוצא מהכלל כולם למרות הכל **שמרו על קדושת המשפחה**, (וגם שלומית שהייתה דברנית המצרי פרץ בה גדר שלא מידיעתה).

אז גם אנחנו עצמנו ניזהר שבעתיים, כי אנחנו לא הגענו למט' שערי טומאה, אז בוודאי שלא נהרוס בידיים את קדושת המשפחה חלילה, והיום יותר מתמיד צריך זהירות עצומה לשמור על קדושת המשפחה, וזה מתחיל בשמירת העיניים, אז בואו ונתחזק בעד עמנו, שנזכה להימנות עם מקבלי פני משיח צדקנו בקרוב בימינו אמן ואמן.

קדושת המשפחה ולחיות כמעט בטומאת טוטלית, אז אל תלך רגוע, ואל תאמר לעצמך אני לא הרסתי את המשפחה, אני בסדר, רק טיפה נפילה פה ושם, ממש לא נורא!!! וגם הרבה חוטאים כמוני, ואני לא הכי גרוע.

הנה מצאנו בספירת הלוויים לאחר יציאת מצרים במדבר שהיה מספרם 22 אלף מגיל חודש, ואילו מגיל 30 שנה הם היו רק 8000, ואילו כל השבטים נמנו מגיל 20 שנה ומספרם היה כ 40 אלף ממוצע לשבט, ולטעם ההבדל בספירה עיי במפרשים.

עכ"פ למרות שבט לוי עם ישראל נימנו מגיל 20 ואילו הלוויים מגיל 30, בחשבון פשוט זה מלמד שבחשבון כללי לשבטים היה מנינם לפחות מפי 2 ויותר מכמות הלוויים, וזאת גם לאחר שמתו

המהרי"ל דיסקין זצ"ל, מקשה אם כתוב שבני ישראל פרו וישרצו וירבו במאוד מאוד, למה מוסיף הפסוק **ותמלא הארץ אותם?!** עוד הקשה הגאון למה בברית בין הבתרים כתוב **"גר יהיה זרעך בארץ לא להם"** הרי כל גרות זה בארץ לא להם ולמה כפלה התורה?!

מתוך המהרי"ל שהתורה גילתה לנו שרק בארץ שלא שלהם שם יענו אותם, אבל אם יגורו בארץ שלהם לא יסבלו ולא ישועבדו, והנה כתוב **במדרש** ששרה כשלקחה פרעה הוא נתן לה מתנה את ארץ גושן, ולכן חלק מהגזרה היה שאם היהודים יהיו קבועים בגושן הם לא יסבלו, **אבל** היות ועם ישראל רצו להתערב בעסקים ובחברה המצרית וכפי שכתוב **ותמלא הארץ אותם**, כי הם הסתובבו מחוץ לגושן ששייכת להם, והסתובבו בארץ לא להם, ולכן התחיל השעבוד **"ויקם מלך חדש"**, שנתחדשו גזרותיו.

אמנם שבט לוי לא סבל, כי הוא נשאר בבית מדרש בארץ גושן, הם חיו רק בארץ שלהם, ולא יצאו לעולם הגדול!!! **והנה** בפרשת בחוקתי כתוב **"אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהיות להם עבדים"** ומדויק בפסוק, שלא נהיה להם לעבדים, אבל **שנשאר עבדים שלו, של בורא עולם**, וכמו שכתוב **"כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם"**.

ולכאורה צריך להבין למה כל עם ישראל נחשבים כמי שנפדו מעבדות מצרים, הרי שבט לוי לא היו עבדים של פרעה אלא למדו תורה בישיבה בארץ גושן, ואם כן הם לא נפדו וממילא הם לא עבדים.

ונראה לפרש על פי הזוהר על הפסוק **"וימירו את חייהם בעבדה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם"**, "בעבודה קשה" - **בקושיה**, "בחומר" - **בקל וחומר**, ו"בלבנים" - **בליבון הלכה**, ו"בכל עבודה בשדה" - **זה ברייתא**, "אל כל עבודתם" - **זה משנה**, **ויתכן** שאכן נגזר על כל עם ישראל גלות מצרים, רק שבט לוי החליפו את גלות וייסורי

המלוא העומר מבאר למה עם ישראל פרה ורבה מעל דרך הטבע, ששה בכרס אחד, ואילו שבט לוי לא התרבו וכפי שכתב הרמב"ן? **ומתוך** כי היו רשעים שהוציאו לעז בבני ישראל שהם ממזרים, בטענה שאם המצרים שלטו בגופם כל שכן ששלטו בנשותיהם, **לכן** היה ריבוי מעל הטבע, להראות שהם יהודים כשרים, כי בורא עולם לא ירבה ממזרים בעולם ובניסים, אדרבא בורא עולם מעדיף שממזרים לא יחיו ויתרבו, **ולכן** שבט לוי לא שלטו המצרים, אז אין צורך להוכיח שהם

ומדהים הדבר שעם ישראל היה שקוע במצרים במט' שערי טומאה וכמעט הגיעו לשער הנון שהוא האחרון, **ובכל זאת לא פגמו בקדושת המשפחה בכלל, והדברים מבהילים**, שאפשר להיות במט' שערי טומאה בלי עדיין להרוס את

וטהר לבנו - שמות

שקר שקר, שקרן היצר הרע, הוא משקר!!! נכון אתה לא הרסת את קדושת המשפחה לגמרי, אבל עדיין אתה עמוק במט' שערי טומאה כמעט בשער הנון!! אז ברח לך מהטומאה תכף ומיד, ורוץ לרב ולחבר ולחבורה שיתמכו בך שתצא ממט' שערי הטומאה השם ירחם, קדימה עכשיו ומיד!!!!!! ועשה כל מה שביכולתך לצאת מהטומאה, ולא להתקרב אליה חלילה!!!!

איך לא שלטו המצרים בהם לעבירה???

זה נגמר. כי הדבר התפרסם, כי באו להרוג את משה על כך, ובנס לא נחתך צווארו שנעשה כמו שיש, ואז כל המצרים הבינו שבורא עולם לא מרשה לגעת בבנות ישראל, ועשה ויעשה ניסים ונפלאות להגן על קדושת המשפחה.

ולכן אם אפילו המצרים ששלטו שליטה מוחלטת בעם ישראל בכל זאת הבינו שאסור לגעת בקדושת המשפחה היהודית!!! איפה אנחנו???, למה יש מאתנו החוטאים שנופלים והורסים את המשפחה???, וכי יש מאתנו הגרועים מהמצרים???

זי להרס!!! מעכשיו רק חזק חזק ונתחזק, ואם אתה מהנופלים רח"ל אנא שקם את עצמך ותציל את משפחתך, וכל אחד מאתנו ישמור על העיניים וישמור מכל משמר על ברית קודש, ולכן חובה עלינו להתרחק מסכנות האינטרנט, וחסום נחסום לייצר את כל סוגי הפתחים לחטאים מכל סוג ומכל צורה, וב"ה ניגאל בזכות התקדשותנו מהגלות האיומה והארוכה בקרוב.

יהודי יקר אנא, הצל נא את משפחתך!!! איך תסתכל לילד הקטן?? ואיך תביט בעיני ביתך הקטנה?? כשישאלו אותך, אבא!!!!!! אבל למה?? מעכשיו נקבל על עצמינו עול מלכות שמים אמיתית ונציל את נפשותינו ומשפחתנו, ונקדש מעתה ועד עולם את עצמנו ואת משפחתנו.

שלא שינוי שמם ושפתם - מדרשים

ראשון שיצאו בזכות זה??? בזכות קדושת המשפחה???, למה כביכול החומרות וההקפדות יותר נחשבו כאן מהקפדה על איסורים דאורייתא – איסורי זנות?? **ויהודי יקר** ששמו כשמי - **יוחנן** ענה נפלא ביותר, שמי שאכפת לו הזהות היהודית הוא איש של כבוד, ואכפת לו וישמור גם על כבוד המשפחה, ואולי לכן חשוב להקפיד על לשון ושם ולבוש יהודי אפילו שזה שפה ושמות ולבוש עתיק יומין ויש שילעגו ויכנהו **"יהודי בלבוש גלותי"**, כי יש לנו כבוד למסורות אבותינו וכבוד לשרשי משפחתנו כך שלא נרגיש תלושים ומנותקים.

אבל ביום ג' סיוון הייתי בכותל ושם במקום הקדוש התחדש לי תשובה נפלאה, ותשובה מהכותל יש בה עוצמה וקדושה, **שקדושת המשפחה זה גם עניין של בן אדם לחברו שלא להרוס את המשפחה**, וזהירות מלפגוע במשפחה זה לא שיא הגדלות וזכות הכי גדולה שבגינה יצאו ממצרים.

א. שהיו זמנים בתקופה ההיא **שכל הגויים היו גדורים** מזנות **ב.** כי לעבד נשוי עם ילדים שאין לו כלום חוץ מהמשפחה, ומשפילים את כבודו לפחות שיישאר עם משפחתו בנאמנות כי **זה הנכס היחידי** שעוד נשאר לו לפליטה ג. ואולי בשל כך באותו זמן עם ישראל הקפידו מאוד על בן אדם לחברו **שהאחדות בניהם תלכד אותם** לצרת רבים חצי נחמה.

ולכן משה רבינו כששמע בגלות מצרים שיהודים מדברים לשון הרע הזדעזע ואמר **"אכן נודע הדבר"**, שעכשיו מובן לו למה הגלות מתארכת ועם ישראל סובל, ותמיד **היה קשה** לי הדבר, שהרי עם ישראל היה שקוע במט' שערי טומאה וכי זה לא סיבה לגלות???

אלא התשובה כפי שאמרנו, שעם ישראל במצרים הקפידו על בן אדם לחברו, ולכן כשמשה שמע שיהודים דיברו לשון הרע הזדעזע כל כולו. **וכאב** מאוד למשה רבנו וטען: וכי גם בן אדם לחברו שהייתם מושלמים לטובתכם ולהנאתכם להחזיק מעמד בצער הגלות האם גם בזה אתם נכשלים?? הרי זה רק יעמיק ויקשה לכם עוד יותר את הגלות, כי בפירוד הלבבות גם אין תקווה בלבבות חלילה.

מסירות נפש של המילדות

להרוג את הזכרים, ובמקום זה הם מיילדות ומשפרות את הנולד, שזה בסיס המצווה, **ולא** זו בלבד אלא הן מתעכבות יותר ומסתכנות עוד יותר, הן מחיות את הילדים.

וכפי שרש"י מפרש: מאכילות ומשקות את הילדים, דהיינו שהן התעכבו יותר זמן, גם בשביל התוספת הלא הכרחית

אכן פלא, איך קרה הדבר שעם ישראל למרות שהיו במט' שערי טומאה ושקועים בטומאה, בכל זאת לא פגמו בטוהרת המשפחה???, **ואיך** זה שלמרות שהמצרים שלטו בגופם בכל זאת לא שלטו בנשותיהם???

והתשובה הנראית לי, שהן מצד היהודים והן מצד המצרים האדונים היה להם גבולות!!! **שמצד היהודים** היה להם גבולות, שלמרות שהיו שקועים במט' שערי טומאה, בכל זאת היה קוויים אדומים לא להרוס את הבית, לא להרוס את המשפחה!!!

ומצד המצרים, כשראו את הקפדת עם ישראל כולם בלי יוצא מהכלל לא ליפול בקדושת המשפחה, הבינו המצרים שכאן לא נוגעים וכאן לא מתעסקים, ואכן היה רק אחד שהתחיל וחטא עם הדברנית אמו של המקלל, אבל משה רבינו מחק באחת תופעה זו, ובמכה אחת או בשם המפורש הוא הרג את המצרי הראשון והיחידי שחטא עם אשת ישראל, ובה זה התחיל ובה

לכאורה יש כאן קושיה עצומה, שהרי עם ישראל שמר על קדושת המשפחה ולא חטאו בזנות, וזאת למרות שהיו עבדים בשפל המדרגה, ועבדים נוהגים בהפקרות וחשודים על הזנות כי אין להם כבוד ואין להם מה להפסיד, ואכן עם ישראל נפלו מאוד ברוחניות והיו שקועים במט' שערי טומאה, ובכל זאת כאמור היה להם גבולות ומסירות נפש שלא לחטוא בזנות ואכן למרות הכל לא חצו גבול זה, ואפילו שולמית היחידה שחטאה עם מצרי שמזה נולד המקלל - זה היה שלא מרצונה.

ואם כן זה ניסיון עצום שעמדו בו בכבוד, וקשה למה כתוב בפסיקתא זוטרתא (לקח טוב) **שמות פרק ו** על הפסוק **"והוצאתי אתכם, והצאתי אתכם, וגאלתי אתכם, ולקחתי אתכם"**, כנגד ד' זכויות שבידם, שלא שינו את לשונם, ולא חילפו את שמלותם, ולא גילו את סודם ולא ביטלו ברית מילה יצאו ממצרים, ולא הוזכר שם כלל הזכות הגדולה שלא היו פרוצים בעריות, **אימנם** במדרש **ויקרא רבה** (מרגליות) **פרשת אמור** לבי כתוב: ר' חונה בשם בר קפרא אומר, בשביל 4 דברים נגאלו ישראל ממצרים, על ידי שלא שינו את שמן ולא שינו את לשונם ועל ידי שלא אמרו לשון הרע ועל ידי שלא היה בהן פרוץ בערוה, **וכגרסה הזאת** ובסגנון הזה **נמצא בכל המדרשים רבה בשמות ובמדרב ובמדרש תנחומא.**

אבל הצד השווה שבכל המדרשים הרבים, שלא הזכירו את פרישות עריות אלא בסוף המעלות של עם ישראל, דהיינו רק לאחר **"שלא שינו שמם ולשונם"**, (מלבד במכילתא בא אות ה' ששם הזכיר קודם את מה שלא נחשדו על עריות ואח"כ הביא שלא דיברו לשון הרע ואחר כך שלא שינו שמם ואת לשונם), ומכל המדרשים הנ"ל נראים הדברים שכביכול פרישות מעריות היה דבר קל לעומת שינוי שם ולשון.

והדברים תמוהים ביותר, שהרי קדושת המשפחה ששמרו במסירות נפש, לכאורה הוא החשוב ביותר משאר המעלות שהוזכרו וזה היה צריך להיכתב כזכות ראשונה עיקרית וראשית???, כי זה להישמר מאיסורים חמורים האסורים מדאורייתא, ומניסיון קשה עד למאוד בדבר שעבדים פרוצים בו ביותר והיצר חושק בו תמיד???, **ואם כן למה לא כתוב דבר**

כאשר בן אדם בסכנה וחייב לקיים מצוה הוא ירגיש מצוין גם אם יקיים את המצווה הבסיסית, וכמובן לא יתעכב עוד זמן על תוספות שאינם הכרחיים לקיום המצווה, כי אין סומכים על הנס, **והנה** האמא ובתה - יוכבד ומרים, לא די בכך שהם מצפצפים על ציווי מפורש של מלך מצרים שחייב אותם אישית

וטהר לבנו - שמות

מאכילות ומשקות תינוקים כמו בייבי סיטר בלבד, ורק לכן אנחנו מכונות מיילדות, והיות ואנחנו לא ממש מיילדות לכן אין באפשרותנו להרוג כמצוותך.

המלך קיבל את טענתן, כי הוא באמת לא יכל להבין איך הן מסוגלות להסתכן גם על תוספת מצווה, זה לא היה במושגים שלו, מסירות נפש שכזו, לא הייתה כלל במחשבתו, ולכן הן קיבלו מתנה על שילדו את הילדים, שהן זכו לשמוח ולראות שאכן העם התרבה וגדל, ועל היראת שמים המופלגת שלהן שבאה לכדי ביטוי בכך שהן הוסיפו גם להאכיל ולהשקות את הילדים, הן זכו לבתי כהונה ולויה, ומרים זכתה למלכות.

זזה מזכיר סיפור על **הצדיק הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל** רבה של ק"ק אופקים, שסיפר שבבחרתו ניקו את החדר בפנימייה, והוא התעקש לנקות ולבדוק חמץ גם בבוידם - עליית הגג, **וצחקו** עליו, הרי זה מיותר!! אתה סתם מחמיר, הרי זה מקום שאין מכניסים בו חמץ!!

אבל הוא כן התעקש, ובמשך כל ליל בדיקת חמץ הוא טרח לבדוק גם את הבוידם, והוא מספר שבאותו ליל הסדר, הוא ראה **אורות** שבחיים שלו הוא לא חווה, איזה התלהבות!! איזה רגש!! איזה חמימות!! בחיים הוא לא הכיר את עצמו עד כדי כך, וכך זה חזר אליו החמימות מידי שנה בכל ליל הסדר.

ללמדנו, שכדאי מאוד למסור נפש בשלימות לא רק על הבסיס אלא גם על התוספות וההידורים, שיהיה לכתחילה שבכתחילה, מושלם ממש, נכון זה לא קל!! אבל זה שווה, ומאוד שווה!! כמאמר הגמ' תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי.

כוחו של מוסר - ויקח את בת לוי

והנה נתאר לעצמנו שהילדה הקטנה - מרים הייתה מצטנעת, והייתה אומרת מי אני שאטיף מוסר!! ועוד להטיף מוסר לאבא שלי הצדיק!! ועוד בענייני אישות וזוגיות!! **אבל** היא לא שתקה ואמרה מוסר נוקב לאביה, ואביה לא זלזל במוסר שלה והקשיב לה, ואכן זכו ויצא ממוסר זה משה רבינו, **איזה** נס שהיא אמרה מוסר ולא שתקה!! **איזה** נס שאבא שלה הקשיב למוסר של בתו הקטנה ולא ראה בזה חוצפה וחטטנות!! **ואיזה** נס שהאמא הזקנה בת 130 חזרה לנעוריה וילדה את משה רבינו!!

נלמד מזה, שהמוסר הציל את עולם היהדות, ובעזרת השם גם אנחנו נתחזק במוסר של כל אחד גם ממוסר של הקטן מאתנו בהרבה ואדרבא זה בונה עולמות דוגמת משה רבינו ע"ה.

ויקח את בת לוי - המשך

ולכן מורי ורבותי, אל תהיו זקנים!!! תלחמו נגד הזקנה כבר מגיל 20 כשה רק חמש דקות, ואם תתמידו להילחם נגד החולשה אז לא תחושו את הזקנה בגיל מבוגר, כי התרגלתם כל חייכם לרסק את החולשה, **ככה** זה במלחמה נגד היצר הרע ונגד כל תאוה, תרסק את התאוה כשהיא קטנה, ככה גם בניסיון גדול תרסק את היצר, ואל תיתן לו אצבע, ככה הוא לא יקח לך את כל היד.

וממחשבה למעשה, אני גר בקומה רביעית על עמודים, ויש מעלית בבניין, ואני נלחם בחולשה ואיני עולה במעלית, כי ככה בשבת שחייבים לעלות ברגל ולא במעלית, עבורי זה לא טורח וסבל וחוסר עונג, כי כל השבוע אני עולה במדרגות, ולכן בשבת זה לא קשה לי, כי התרגלתי לכך, **כמוכן**, שאני עושה זאת בכדי לשמור על הבריאות, אבל מחשבה זו של עונג שבת גורמת להופכה לשם שמים. **בהצלחה** צעירים, גיבורי כוח, עושי דברו, הוי עז כנמר גיבור כארי רץ כצבי וקל כנשר, לעשות רצון אבינו שבשמים.

ונלמד מזה על כוחו של התמדה שמחזיק בן אדם כביכול גם בלי נס, אבל ברגע שהתמדה פוסקת אזי הטבע משפיע וצריכים להגיע לניסים, גם על דברים שקודם זה היה קל, ולכן החזק במוסר ואל תרף, התמד בהתחזקות כי אם תפסיק פתאום כל ניסיון תצטרך ניסים גלויים בכדי להתגבר עליו.

לרחץ על היאר - בת פרעה מתגיירת?!

ונשאלת השאלה איך יעקב נתן לפרעה ברכה כזו שהחטיאה את פרעה שעשה עצמו לאלוהים, האם אין כאן "לפני עיוור לא תיתן מכשול"? **בפרט** במצרים שהיא ערוות הארץ - ארץ טמאה בעבודה זרה וכישופים?? **והרי** יעקב ידע עתידות, כפי שראינו שהוא לא רצה לברך את בני יוסף כי צפה שיצאו מהם רשעים, ולבסוף כשהסכים לברך הוא הקדים את אפרים למנשה כי צפה שמאפרים יצא יהושע בן נון, אז למה ברך כך את פרעה?!

למקצוע המיילדות, ומסכנות את עצמם עבור קיום מצווה למהדרין מן המהדרין, כאילו הכל רגוע שקט ובלי סכנות, **ותמוה** עד להפליא איך זה יתכן שמסכנות את עצמן למצווה בהידור הכי מושלם ששייך?

ונראה שהצדיקות ראו שגם ככה הם מסתכנות מאוד מאוד והדברים יתגלו, לכן הן החליטו שאם כבר הסתכנו אז כבר נעשה את המצווה באופן הכי מושלם, בדיוק להיפך מוחלט מציווי המלך, ולהראות לו שהם לא מנסות להתגנב אלא הם בשלהם ועד הסוף, באופן המושלם ביותר. **והנה** פלא, דווקא המסירות נפש לשלימות, זה היה בעצם הצלתם הפלאית, **כי** פרעה קרא להם וכעס עליהם מאוד, לא רק על שילדו את הילדים נגד ציווי, אלא כעס וזעם מאוד על שהחיו את הילדים באוכל ושתיה.

ופרעה נפגע מאוד מזה, כי הוא ראה בזה שיא החוצפה מצדן, שממש לא החשיבו אותו ולא שמו לבן לדבריו, ואדרבא הן הקפידו לעשות את ההיפך לגמרי עם כל החומרות והתוספות, מצב כזה היה מעל להשגתו, **כי** פרעה חשב שהן יעשו את המצווה המינימלית והכי זריז ששייך מחמת הסכנה, אבל ככה לקיים בשלימות ובאריכות וכביכול הכל ברוגע, זה ממש הרתיח אותו עד מוות, **והנה זה בדיוק היה הצלתם**, כי הן טענו לפרעה, אנחנו בעצם לא מיילדות, כי העבריות מיילדות עצמן לבד, **ואם** תשאל למה אם כן קוראים לנו מיילדות, **התשובה**, כי אנחנו רק

מרים הנביאה הייתה אחות הגדולה של משה רבינו, וכאב לה שאביה פרש מאמא - יוכבד בגלל גזירת פרעה - **ש"כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"**, **לכן אמרה** לו מרים בתו: **אבא** מעשה שלך שפרשת והתגרשת גרוע יותר מגזירת פרעה, שהוא גזר רק על הבנים, ואתה גזרת בין על בנים ובין על הבנות, וממד לומדים כולם ועושים כדרכך, **מיד** שמע האבא - עמרם בקול הבת שלו, וחזר והתחתן עם יוכבד בת לוי שהייתה זקנה ונעשה נס וחזר לה הנעורים, וילדה את משה רבינו.

יש להקשות שהרי גם לפני זה יוכבד ילדה את מרים ואהרן בגיל מבוגר מאוד, וסך הכל שנים בודדות הפרש בינם למשה, **אז** מה הנס המיוחד שחזר הנעורים ליוכבד דווקא בלידת משה?? **ונראה** שברגע שהיו נשואים אז הנישואים ביניהם עזר את הזקנה, **אבל** ברגע הגירושין הגוף נכנע לזקנה לטבע ומחמת הגיל היא הזדקנה כי אין סיבה להתגבר על הזקנה, כפי שבד"כ אלמנים ואלמנות מזדקנים במהירות אחרי פטירת הבן זוג, ולכן היה צורך בנס להחזירה לנעורים.

אומר לכם מחשבה שתפסה אותי, **מתי בן אדם נהיה זקן?** האם פתאום **ביום בהיר הבן אדם מחליט אני זקן!!** זה ממש לא נכון, אלא מה? **חשבתני** אולי האמת היא, שגם בגיל 20 האדם זקן הוא, אבל הוא לא זקן במשך כל היום אלא רק 5 דקות, שאז הוא זקן ואין לו כוח והוא מרגיש חלש, ובגיל 25 זה נהפך ל 10 דקות, **וככה** עם הגיל הזמן של החולשה והזקנה עולה ומטפס עד שיום אחד הוא מרגיש כל היום חלש וזקן.

בת פרעה הולכת ליאור, **והגמרא** מגילה יג' דורשת שהלכה להיטהר מגילולי אביה, להתגייר ולהתחבר לעם ישראל. **וקשה**, איך זכה פרעה לבת צדיקה?? מה ראתה בתיה למאוס בגילולי אביה ולדבוק דווקא בעם מושפל ונבוז, עבדים אומללים??

אלא התשובה טמונה במה שכתבנו בשבוע שעבר, **שהרי** יעקב בירך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו וכך המים ישקו את מצרים,

וטהר לבנו - שמות

ידי הכוח העל טבעי שקיבל מברכת יעקב שהנילוס עולה לקראתו, ואפילו עשה צרכיו בנילוס שלא יראו שגם הוא כבשר ודם רגיל, ו**יתכן** שזה חלק מסיבת רדיפתו את היהודים שלא רצה שיזכירו לו ולעמו שפרעה אינו אלוהים וכל כוחו זה רק מברכת יעקב, והוא מנצל לרעה את ברכת יעקב, ובפרשת וארא אכתוב עוד הסבר בעניין זה.

ושקרים מגלים בני הבית, בת פרעה נגעלה מהשקר שאבא שלה פרעה מחליט שהוא אלוהים, בטענה והוכחה מכך שהמים עולים לקראתו, ושהוא לא זקוק לצאת לצרכיו, והיא ידעה את האמת שהוא בשר ודם שפל ונאלח, עם צרכים אנושיים ככל האדם, רק הוא סבל יותר מכולם, כי פרעה היה צריך להתאפק כל היום עד לפנות בוקר שהלך לשירותים ביאור, והמים אז עלו לקראתו,

לכן כשגילתה את השקר הדוחה, הבינה שעבודה זרה זה שקר, והיא חקרה, אם כן מאיפה לאבי כוח עילאי שהמים עולים לקראתו, הרי הוא שקרן, אז מה באמת הסיבה??? ואז היא גילתה שכוחו רק מברכת יעקב, והיא קלטה הנה האמת כאן הכוח האלוקי! בעם ישראל וביהדות!!! **לכן** היא הלכה להתגייר, ולהתקרב לאמת היחידה היהדות.

ויתכן גם שגם את זה ראה יעקב, שבתיה תתחזק ותתגייר מכוח הברכה, והיא תציל את משה רבינו, לכן בירך יעקב את פרעה, וממה נפשך אם פרעה יתחזק מה טוב ומה נעים, ואם לא בתו של פרעה תגלה את השקר ותתגייר, וממה נפשך תהיה מכאן הצלה לעם ישראל או ישירות דרך פרעה שיתחזק או דרך הצלת משה רבינו שגאל את עם ישראל.

ישדים דרכי השם צדיקים ילכו בס ורשעים יכשלו בס, ואנחנו עם ישראל בני אברהם יצחק ויעקב, התברכנו בכל הברכות, ויש בנו כוח על טבעי מצד אבותינו הקדושים שראו למרחקים, והכינו לנו פתחים והזדמנויות של חזרה בתשובה כנגד כל הניסיונות שהיצר סוגר עלינו מכל הצדדים, כי תשובה קורעת רקיעים וחותרת פתח לתשובה עד כיסא הכבוד, לכן ננצל כוח זה, ונחזור בתשובה שלימה לפני אבינו שבשמים, ונחזק את כל בני בתינו וידידינו ללכת בדרכי ישרים אמן.

בת פרעה – המשך

הטובה, בגלל ה3 החודשים שמסר נפשו לטובת עם ישראל, לכן זכה פרעה שהבת שלו התגיירה.

ויתכן גם שהיא ראתה שאביה היה טוב בתחילה, וגם היא ראתה איך אבא הטוב שלה נסחט ונפל ונהיה רשע ושקרן עד להחריד מקצה לקצה.

ויתכן ששני הדברים הללו גרמו לה לעזוב את השקר ולהדבק בטוב ובאמת שהיא הכירה כשאבא שלה שקיבל את יוסף דווקא בגלל יראת שמים שלו, ושזכה בברכה מהצדיק יעקב אבינו, ועם התחלה טובה זו היא התקדמה לחיים טובים לעולם ועד.

נו, מה אתנו?? מה נאמר ומה נדבר?? מתי אנחנו נעזוב את השקר ולהדבק בטוב ובאמת?? גם לנו יש טוב שראינו בתחילת חיינו!!! וגם אנחנו רואים את השקר הגדול שיש היום בחיים של עולם השקר שה' ישמור ויציל!!! אז קדימה, עלינו להתקדם לטוב ולאמת, ונצק בקול גדול מעומק הלב ומתוך עבודה עצמית מאומצת "השיבנו השם אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם"!! אמן ואמן!!

ותתצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו - מרים אחות משה נפשה

בכוכבים שהמושיע לישראל ילקח במים, הנה אנחנו רואים שהוא כבר במים, והבעיה טופלה, והמשימה הושלמה בהצלחה,

ולכן אם היו מגלים שהייתה תרמית, והילד המושיע לא מת אלא חי במים, והיו מגלים שמרים היא שעמדה מאחורי ההטעיה, והיא זאת שהוליכה שולל את פרעה, היא הייתה אמורה להיענש בחומרה כפל כפליים, כי לא רק שלא הרגה את הילד כציווי המלך אותה ואת אמה המיילדת אלא גם הטעתה ושיבשה את כל המערכת. **לכן** סכנתה של מרים הייתה מאוד מאוד חמורה, ונחשב לה מסירות נפש עצומה מה שנשארה שם.

ותרד בת פרעה לרחץ על היאר – וחשיבות השם שנתנה "משה"

ותמוה, מה הקשר להושיט יד למרחק לא הגיוני, מה חשבה לעצמה??? **ויתכן** שאמרה לעצמה, אני רוצה להציל את הילד, אבל אין מי שיעזור לי, אז ריבונו של עולם, אני לא מסוגלת, אבל אני יעשה את המקסימום שאני יכולה, הנה אני מושיטה את היד, ולפתע היא התארכה בנס והיא שולפת את הילד. **וכשהיא** פותחת את התיבה, היא זוכה ורואה את השכינה, מדהים!! **כי** הבא ליטהר באמת! מסייעים בידו, לכן היא זכתה לגילוי שכינה.

ויתכן שהיות ופרעה שהמליך את יוסף הוא המליכו דווקא על תקן שיוסף הוא איש אשר רוח אלוקים בו, והכיר בה' שנתן ליוסף את הכוח והחוכמה, ויוסף גם הצהיר בעוז שכל כוחו זה מבורא עולם. **וגם** ברגע שיעקב בא למצרים הפסיק הרעב רק במצרים ולא בשאר הארצות, וממילא כל העולם ראה בחוש כי הרעב שהפסיק במצרים זה בזכות הקדושה של יעקב אבינו ולא בזכות פרעה, ולכן גם הברכה שיעקב ברך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו ברור היה לכולם שזה רק בזכות יעקב אבינו, כי פרעה לפני הברכה היה הולך לנילוס והנילוס לא עלה לקראתו, והברכה התחילה רק מאז בא יעקב למצרים.

ולכן אדרבא יעקב ניסה לתקן את פרעה שכבר הכיר בכוח השם, וגם המליך את יוסף בכוח ה' אשר בו בהכרזה פומבית כנגד כל מצרים, וגם פרעה יתחזק ויתקן את עצמו עוד יותר בראותו שבזכות קדושת יעקב הפסיק הרעב דווקא במצרים, **וגם** על ידי ברכת יעקב שבירך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו, זה היה אמור להמשיך ולחזק את פרעה עוד יותר להכיר בבורא עולם ובכוח הצדיקים שמכופפים את הטבע כרצונם הטהור, ואולי בכוח התחזקותו של פרעה יש מצב שהוא יחזיר את כל מצרים לעבודת הבורא יתברך, וככה אולי עם ישראל במצרים לא יפלו למט' שערי טומאה, ולא תיווצר מצב נוראי שרק חמישית בלבד ירצו לצאת ממצרים.

אבל פרעה הרשע ברגע שיעקב נפטר ואחריו יוסף הצדיק, הפך פרעה או ממשיך דרכו את עורו וכאילו לא ידע את יוסף, דהיינו לא הכיר באמונה בבורא עולם שיוסף השליט והחדיר במצרים, ואז החל להצר את ישראל כי רצה להפוך עצמו לעבודה זרה, על

כשבת קודש ויחי שאלני ידידי הרה"ג ר' שמעון מוזס שליט"א שלמרות ההסבר שכתבתי שבת פרעה מאסה בשקר וברע, בכל זאת עדיין זה לא מצדיק שפרעה יזכה שיצא ממנו בת צדיקה כבתיה שהתגיירה??

ולפי המדרש הקודם שכתבתי יש כאן תוספת הבנה והסבר, שהיות ופרעה בהתחלה היה טוב ולא רצה לעשות רע לעם ישראל למרות שהמצרים דרשו זאת ממנו, עד כדי כך ששריו פטרו אותו ובמשך 3 חודשים הוא לא היה מלך במצרים!! ובסוף הוא נשבר והפך את לבו לרעת היהודים. **לכן** – בגלל ההתחלה

כתב רש"י בסוף פרשת בהעלותך שבזכות זה שמרים המתינה למשה כשהיה תינוק בתיבה בין קני הסוף לדעה מה יעשה בו, זכתה שכל עם ישראל המתין לה שבוע כשהייתה מצורעת. **וכאן** הבן שואל, וכי מה הגדלות??? **הרי זה טבעי שאחות דואגת לאחיה הקטן** בפרט כשהוא חסר ישע, למה זכתה לשכר גדול כל כך, וכי מה הניסיון שבדבר??

אלא נראה שמרים הסתכנה, כי ברגע ששמה את משה ביאור, זה הטעה את החרטומים, כי החרטומים באו לפרעה ואמרו לו, הסיכון למצרים ממושיעם של ישראל נגמר!! **שמה** שראינו

כתוב במדרשים שבתיה בת פרעה הלכה ליאור בכדי לטבול ליהדות, ואז היא ראתה תינוק אבל שפחותיה לא רצו להציל את התינוק אלא להורגו, מחמת גזירת המלך, **וכתב** רש"י שלכן בא מלאך והרג אותם, וממילא בתיה ראתה בחוש והבינה שצריכים להציל את הילד היהודי, **אבל** בתיה הייתה רחוקה מהתיבה, והיא בת מלכים נסיכת מצרים, לא תשחה פיזית בין הקני סוף, **לכן** היא הושיטה את ידה, אמתה, **וכמו** שרש"י אומר היד שלה התארכה לכמה אמות, וככה הצליחה לקחת את התיבה.

וטהר לבנו - שמות

מיד ניסתה לארגן דחוף אוכל לתינוק, אבל הילד לא רוצה לאכול ממצריות, ובתיה עובדת עצות, ואם בתיה הייתה מתייאשת הייתה משאירה את הילד והולכת, אבל היא לא רוצה להרוג את הילד למרות שיש לו דרישות של קדושה, אוכל יהודי, היא מתעקשת להחיותו.

זזה בדיוק הזמן המתאים שמרים צצה, ומציעה לה אוכל טהור לצדיק, **כי גם מרים קלטה שבתיה לא מסוכנת**, להיפך גם בתיה רוצה להחיות את הילד, למרות שהיא יודעת בבירור שהילד יהודי וצדיק ומיוחד מבטן ומלידה, וגם למרות שהבינה שמדובר בתינוק המיוחד שבדיוק בגללו ובדיוק עבורו גזרו את הגזירה של הריגת הזכרים.

שלח נא ביד תשלח – מינוי משה כשליח ה'

את כוחו של בורא עולם על העבודה זרה של מצרים - הנילוס?? **וגם** תמוה, שבעצם גם בורא עולם טוען שצריך שלוש סימנים כי יתכן שעם ישראל לא יאמינו לראשונים, **אם** כן מה נשתנה ממה שמשה טען שעם ישראל **"לא יאמינו לי"**, ואת זה טען משה רבינו עוד לפני הסימנים, למה אצל משה רבינו זה נחשב ללשון הרע???

אלא נראה לבאר, שהסימנים הכי חזקים לעם ישראל שהוא עם חכם ונבון, שיאמינו בשליח שהוא שליח אמתי של בורא עולם, הוא כשהשליח לא בא לפאר עצמו ולגדל את שמו וכוחו!!! שהרי ברגע שהוא מראה את ניסי בורא עולם מתפרסם גם שמו של השליח בעולם,

אלא אדרבא דווקא הסימנים שהקטינו את כבוד השליח הם הכי מתאימים להוכיח לעם ישראל שמשה הוא שליח ה', **ומשה** טוען לעם ישראל הנה נענשתי על שפקפתי בעם ישראל, ואת לא גדלותי ולא את כבודי אני מחפש בשליחות, כי את קלוני ברבים גליתי בתחילת שליחותי.

3 הסימנים וטענות משה רבינו - המשך

קיבלו והאמינו בשלימותו, וכך הוכח לכל שמשה רבינו הוא שליח של בורא עולם.

אבל משה המשיך לטעון שראוי שיהיה מנהיג מתאים הדובר בלשון הרוטה, כמאמר חז"ל שנביא צריך להיות גיבור חכם ועשיר, כך שכל יהודי יעריך אותו מכל נקודת עוצמה שחשובה בעיניו, **ועל** זה ה' עונה לו מי שם פה לאדם, ולמרות זאת משה נשאר מגמגם, ואהרן נצמד אליו, להשלים את דיבורו, אבל באמת כשמשה דיבר דברי ה' יצא קולו בבהירות ובצלילות, ורק דיבורו הרגיל היה בגמגום.

וייתכן שמשה נענש על לשון הרע למרות שלכאורה יש בזה שבח לעם ישראל שנהר מאמונות טפילות, כי יתכן ומשה טען את כל טענותיו - שלא יאמינו בו רק כי באמת הוא לא רצה את התפקיד כפי שהתברר בסוף טענותיו, **ולמרות שהסיבה שהוא לא** רצה בתפקיד הייתה חיובית, כי לא רצה לפגוע באחיו הגדול, אבל היות ובדבריו היה צל של פגיעה בעם ישראל, שאת חוסר רצונו בתפקיד הפיל על עם ישראל זה נחשב לשון הרע, ולכן קיבל עונש לרגע.

ללמדנו, שגם כאשר כוונותיך טהורות, אם חלילה יש בהם נימה של פגיעה בכבוד עם ישראל, זה אסור!!

וגם נלמד, ששליחות אמיתית והנהגה אמיתית היא לא להתפאר ולא לגדל את שם השליח המנהיג, אלא לעזור ולחזק את עם ישראל לשם שמים. **אומנם יש מצבים שהקב"ה בכוונה רוצה לגדל שמו של השליח, כמו אצל יהושע, שהיות ויהושע היה כירח החלש לעומת השמש - משה, לכן הקב"ה הגדיל שמו וכבודו של יהושע שעם ישראל יעריכו וישמעו גם בקולו ויעבדו את הקב"ה כראוי.**

"ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו" - ענווה ושמחה בתפקיד אין זה סתירה

וכן **כתוב בתורתך** ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם,

שמשה שמח שזכה להיות עבד נאמן בשליחות ה', ושמח בזכות שקיבל מבורא עולם להיות השליח הטוב לעם ישראל שבשליחותו יצאו ממצרים וקבלו את התורה הקדושה ומקיימים את המצוות לנצח, אלא שמתחילה מתוך ענווה העדיף שאהרון אחיו הגדול יקבל את התפקיד.

ואכן בפרשת ויקרא הבאנו מדרש שלמשה היה מספר שמות ובורא עולם אהב דווקא את השם "משה", כי שם זה מבטא את התחזקותה של בת פרעה באמונה בבורא עולם, **אבל** התינוק בוכה, בעצם קול של נער, אז הוא לא סתם תינוק, אז בתיה תמחה למה הוא בוכה?? **הרי** השכינה אתו, והרי כתוב ה' לי לא אחסר?? וכתוב ואני קרבת אלוקים לי טוב!! אז למה משה בוכה כשהשכינה איתו?? **וגם** אם היא אכן מתקרבת ליהדות וזוכה לראות ניסים ונפלאות, למה היא נותנת לגויות להאכיל את הצדיק???

ואולי הוא בכה בכדי שתרחם עליו, ואולי מכוח השכינה שעמו ידע שתנסה למצוא לו מנקת, שבסוף יחזור לאמו, **ואכן** בתיה

משה נענש בצרעת בידו על שדיבר לשון הרע על עם ישראל, והלשון הרע היה שעם ישראל לא יאמינו לי שהי' שלחני. **ויש** לעיין וכי למה זה נחשב ללשון הרע, אולי זה לשון הטוב, שעם ישראל לא עם שמאמין לכל אדם שמספר סיפורים?? **בפרט** אחרי מה שקרה לשבת אפרים שהלכו אחרי נבואת השקר של **נון** ויצאו ממצרים לפני הזמן ומתו.

והנה בורא עולם נותן למשה סימנים להראות לעם שהוא נשלח על ידי הבורא להוציא אותם ממצרים, והסימן הראשון היה שהמקל נהפך לנחש, ובזה רימו לו על לשון הרע, ולאחר מכן נתן לו סימן שהכניס ידו ויצאה מצורעת כשלג, וגם זה על שדיבר לשון הרע, על עם ישראל.

זזה מוזר, שהסימנים שהקדוש ברוך הוא שלחו הם דווקא העונשים שמשה השליח מקבל?? **וכי** זה נעים לאדם לבייש את עצמו ברבים?? **ולמה** כך ציווהו בורא עולם?? **וכי** לא עדיף לתת סימנים של ניסים גלויים הקשורים לכלל, כמו הסימן השלישי שהמים שביאור נהפכו לדם, וזה מאד משמעותי, כי זה מראה

הסימן הראשון כשהציגו משה לעם ישראל לכאורה הוא לא היה חד כל כך, כי רק בפני ה' משה נבהל מהנחש וברח, **אבל** בפעם השנייה כשהציגו בפני עם ישראל משה כבר לא ברח מהנחש והם לא ראו שהוא נבהל וסבל מזה, לכן הסימן השני היה חד יותר שידו של משה נהפכה למצורעת.

אבל ה' אומר למשה אולי לשני סימנים אלו עם ישראל לא יאמין, כי יש **צדיקים** בעם ישראל שלא ירצו להאמין שמשה נענש, וגם לא ירצו להאמין שמשה דיבר לשון הרע על עם ישראל, **אלא** יסבירו שמשה התכוון רק ללמד בזכות עם ישראל, שעם ישראל זהירים מאוד בכדי לא להאמין באמונות טפילות, ואכן הצדיקים שמלמדים זכות על משה בפשטות גם יאמינו למשה רבינו שנשלח על ידי בורא עולם, **אבל יש אנשים שייצלו חלק מדעת הצדיקים**, ויטענו שאם הצדיקים לא מאמינים לסימנים אם כן הסימנים לא היו כי לא היה ולא דיבר ה' עם משה.

לכן הבורא נתן סימן שלישי שזה סימן כללי, בעל תוכן עוצמתי שבורא עולם משפיל את העבודה זרה, וסימן זה גם הצדיקים

ללמדנו, שאל תיתן לענווה שבך, לרמאות אותך ולמנוע ממך להתקדם ולהתפתח, אלא אם אתה בתפקיד למרות שאתה סבור שהוא גדול עליך בכמה מידות, תשמח בתפקיד ותשתדל להוציא את המקסימום שאתה להוציא ממך להצלחת התפקיד שלך.

וטהר לבנו - שמות

לכן אם בורא עולם נתן לך מתנות של כישרונות ויכולת, אל תצטנע, ותחנוק את כישוריך ויכולתך!! אלא עליך החובה להשתמש בהם, כי זה התפקיד שלך!! ועליך להתאמץ לנצל את כל כישוריך למקסימום האפשרי.

בחיים אל תגיז אני אדם פשוט, ואהיה כמו כולם, זה שקר!! כי אתה שונה מכולם, קיבלת יותר יכולת!! וחובה עליך לנצל זאת לתועלת הרבים, ולעבודת השם!! וגם מותר לך וראוי שתשמה בהצלחה שלך בתפקיד, שזכית לעשות רצון בורא עולם!!! ודע לך כמה ענקי עולם היינו מפסידים אם לא היו בולטים מול כולם, כמו אברהם אבינו שיצא נגד כל העולם!! קדימה!!!

חתן דמים למולות

אבל למשה היה אסור למול, כי זה הפרת תנאי בנישואין שעשה עם יתרו אבי אשתו ציפורה, **לכן** הקב"ה גלגל שציפורה תפחד על חיי בעלה, והיא מרצונה וגם על דעת אביה שלא היה מסכים שחתנו ימות, היא מלה את בנה גרשום, ובעצם מחלה מעצמה על תנאי אביה, **ואכן** יש דעות שהיא התחילה ומשה השלים את הברית של גרשום, **ובכל** זאת מיד אחרי זה פגש אותם אהרן וטען למשה שזה טעות להביא את אשתו וילדיו למצרים שיסבלו גם הם, ולכן היא והילדים חזרו ליתרו.

ואם כן בעצם הם לא היו בסכנה של דרך, ואהרן יכל להגיע קצת לפני זה עוד לפני שיצאו לדרך, וממילא לא היה ברית לגרשום כי אם הם בני משה לא יגיעו למצרים אין כ"כ חילול ה' שבני משה שנמצאים בריחוק מקום ולא נימולו,

אבל בורא עולם רצה שהיא תתחיל לצאת לדרך עם הילדים, וכשהם בדרך למצרים ששם יש יותר חילול ה' אם בני משה לא נימולו כך היא תבין עד כמה נחוץ שהיא תוותר על הסכם שעשה משה עם אביה בעניין בריתו של גרשום, בכדי שלא יהיה חילול ה' שבן המנהיג לא נימול, ומיד אחרי זה היא שבה למקומה.

ובעצם החילול ה' זה לא רק כשהילד הערל נמצא במצרים ליד אביו משה המנהיג הגדול, **אלא** עצם הידיעה שלמנהיג יש בן לא נימול, ועצם המנהיג כביכול גם לא מושלם!! זה חילול ה'!! אפילו בלי לראות את הבן הערל, ולכן סיבב בורא עולם שכשהיו בדרך למצרים שאז בולט יותר החילול ה' וממילא ציפורה הבינה ומיד מלה את בנה.

לכן גם אנחנו חייבים להיזהר מחילול השם בכל אופן וצורה, לא מצדנו ולא מצד יוצאי חלצינו, ורק נקדש שם שמים בכל אופן וצורה בכל מקום אנו וכל יוצאי חלצינו אמן ואמן.

ויגד משה לאהרן את כל דברי ה' אשר שלחו

אלא התשובה היא כאמור, שאם בני משה היו באים למצרים, גם הם היו מתחייבים בגלות מצרים כפי שכל השבטים התחייבו בגלות מחמת הגזירה, רק ששבט לוי בחרו בעמל התורה במקום גלות פרעה, ולכן אהרן חשש שבני משה לא ילמדו תורה בהתמדה, כי אביהם משה רבינו המנהיג יהיה עסוק בהנהגת העם ובשליחות לעם ולפרעה.

וממילא הם יהיו משועבדים לפרעה ועצם השעבוד לפרעה כבר משפיע טומאה לרעה, ומי יודע לאיזה טומאה הם יפלו, שהרי רוב רובו של עם ישראל פי 5 או פי 50 לא יצאו ממצרים אלא מתו במכת חושך, **ולמרות** שהם יהיו רק תקופה קטנה בגלות מצרים, אבל היות ועם ישראל היו שקועים אז במט' שערי טומאה זה יכל להשפיע מאוד לרעה לנפשות בני משה הקטנים.

קושי השעבוד

אלא התשובה ואפשר שזה כלול בדברי הרמב"ן, ש"ע"תה **תראה**" זה תשובה גם על העבר, **דהיינו**, שמה טען למה שלחת אותי לפרעה לפני הזמן שנקבע לגאולה הרי היהודים היו צריכים להתעכב במצרים 400 שנה, **והתשובה** של בורא עולם למשה רבינו, דווקא שלחתי אותך להכעיס ולהרגיז את פרעה וככה יהיה קושי השעבוד, וקושי השעבוד גרם שהזמן יצטמצם ויחשב מאז לידת יצחק, ולולי צמצום הזמן ל 210 שנה, עם ישראל היה מתעכב ושוקע בני שערי טומאה ולא יהיה את מי להוציא.

זוה "ע"תה **תראה**", - כי אתה זירות את הישועה והגאולה לעם ישראל, ע"י קושי השעבוד, ולכן מיד תבוא הגאולה.

ללמדך שלפעמים יהודי מתחזק מאוד ובאמת, ולפתע קופצים עליו קשיים וצרות קשות ואיומות, והבן אדם משתגע, או ריבונו של עולם למה?? הרי אני מתקרב אליך? אל תרחק ממני, למה אבא?

אבל התשובה היא, שלפעמים הקושי העצום זה קושי השעבוד, שאם נגזר עליו לסבול זמן ארוך הקדוש ברוך מצמצם לו את הזמן על ידי קושי פתאומי ואז יצא לאור גדול וישועת השם כהרף עין, אז רבותי חיזקו ואמצו לא להיבהל מקשיים הלואי ולא יהיו.

צריך עיון מה פשר הדבר שמה לא מל את בנו?? וגם מה הסיפור שהיה במלון שמלאך רצה להורגו, הרי הוא היה לקראת דרך וסכנה ללכת אחרי ברית מילה, ומה הטענה נגדו שהתעסק במלון תחילה?? וגם לא היה יכול להתעכב 3 ימים כי היה שליח ה' להציל את עם ישראל, והעוסק במצווה פטור מהמצווה?? וגם למה דווקא אז בזמן הנסיעה היה צריך למול את בנו ולא קודם??

ולמה בסוף ציפורה מלה את בנה דבר שבקושי מועיל בהלכה, דהיינו רק לדעת הרמב"ם שבני קטורה חייבים במילה, ואצלם גם אישה יכולה למול, אבל אחרי הכל זה בדיעבד, וגם אם היא התגיירה אז היא כבר יהודית ולא בת קטורה הרי יש דעות בגמרא ובהלכה שאשה לא תמול.

אלא כידוע שיתרו עשה חווה עם משה שהבן הראשון יהיה לעבודה זרה, וכבר ביארנו בפרשת יתרו שהכוונה ורצונו של יתרו היה שהילד לבד יגלה את היהדות כמו שיתרו גילה בעצמו, ולכן משה לא מל את בנו, אבל כשהלך להציל את עם ישראל הרי זה בושה לעם ישראל שהגואל שלהם לא מל את בנו, **בפרט** לפי מה שכתב רבי יונתן איבשיץ בתפארת יונתן, ששמעתי את נאקת בני ישראל ואזכור את בריתי, שהכוונה שבגלל שלא מלו עצמם לכן סבלו גזירות קשות.

וממש לא מתאים שהגואל יהיה אדם שגם הוא לא מל את בנו, לכן רק כאשר קיבל את השליחות לגאול את עם ישראל שאז מיד יצא למצרים רק היה על משה צורך למול את בנו גרשום,

לכן גם אנחנו חייבים להיזהר מחילול השם בכל אופן וצורה, לא מצדנו ולא מצד יוצאי חלצינו, ורק נקדש שם שמים בכל אופן וצורה בכל מקום אנו וכל יוצאי חלצינו אמן ואמן.

כתוב ברש"י בפרשת יתרו, **ובחזקוני** כאן שמה חזר ממדין למצרים בשליחות בורא עולם להוציא את עם ישראל, והוא חזר עם אשתו ובניו, **ובדרך** משה פגש את אהרן שאמר לו תבוא לבד למצרים בלי המשפחה, שהרי על הראשונים הנמצאים בגלות אנחנו בוכים ואתה הולך ומוסיף עליהם עוד???

ואכן משה שמע בקול אחיו ובא למצרים לבדו, ורק לאחר זמן ממושך הגיעה אשתו ובניו עמה כמתואר בפרשת יתרו.

וכאן הבן שואל הרי שבת לוי לא היו עבדים לפרעה, אז ממה חשש אהרן שבני משה הלוי יסבלו מהגלות?? וגם הרי משה בא לגאול את ישראל ואם כן אין סיבה לדאגה?? **ובפרט** שהם היו מאוד קטנים ומי יעביד אותם בפרך???

לכאורה הדו שיח שבסוף הפרשה בין בורא עולם למשה רבינו אינו מובן בכלל, להבדיל כטענו חיסים והודה לו בשעורים!! שהרי משה פונה לקדוש ברוך הוא בטענה, שמאז באתי לדבר בשמך, **הצל לא הצלת**, ורק החמיר המצב, והיהודים כועסים עלי למה בכלל באתי, וכביכול רק קלקלתי להם? **והקב"ה** עונה לו: עתה תראה את אעשה לפרעה, דהיינו מעכשיו תראה מה אני יעשה לפרעה.

ונשאלת השאלה, הרי משה ידע שהקב"ה הוא כל יכול ובכוחו לעשות כל מה שברצונו, רק משה שאל למה עד עכשיו השליחות רק עשתה נזק, אז מה התשובה על שאלתו, שמעכשיו יהיה בסדר, הרי הוא שאל על העבר??

וטהר לבנו - שמות

אבל אם כן חלילה, ולפעמים זה כן מתמשך מאוד, אבל זה אך ורק לטובה ובאמת לטובה!! למרות הקושי העצום!!! וכפי שמצאנו אצל יעקב אבינו שביקש לשבת בשלווה לאחר הקשיים העצומים שעבר בחייו, והקב"ה אמר לו לא די לצדיקים המנוחה שמיועדת להם לנצח לעולם הבא שהם מבקשים גם מנוחה בעולם הזה, ואכן כל הייסורים והצער זה תיקון עצום וכפרת עוונות וקירוב הישועה לך ולבני משפחתך ואילו היית ויודע חשבונות של מעלה שהם רק לטוב נצחי היית שמח, אז בטח באבא שעושה לך רק טוב ותמיד תצפה תיחל לישועתו, ורוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו, וכל קוויך לא יבשו כי הטוב בסוף יגיע והוא יהיה טוב נצחי.

קושי דווקא לפני הישועה

אלא כפי שכתוב בפרק מג' "כי אני ה' אלקיך קדוש ישראל מושיעך נתתי כפרך מצרים כוש וסבא תחתיד: מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיד ואתן אדם תחתיד ולאמים תחת נפשך".

שכוש שנוצחו ומתו הם שימשו לכופר נפש על חטאי עם ישראל, כשם שמתו צבא פרעה בים סוף והם שמשו ככופר נפש על עם ישראל למרות שהללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז.

ובעצם מה שהיה נראה חלק מפחיד יותר, זה עצמו היה חלק מתהליך הגאולה וההצלה, ומלבד זה כתוב ברש"י פרק מה' יד' שעם ישראל זכה בכל השלל ברכוש ועבדים שצבא אשור לקח עמו מכוש לירושלים.

בספר ישעיהו פרק לז' מסופר על חזקיהו שקיבל נבואה מישעיהו הנביא שאין לו מה לפחד מרבשקה שליח מלך אשור שבא להילחם נגד ירושלים, כי הוא יעזוב אתכם בכדי להילחם נגד כוש ומשם יחזור מיד להילחם בירושלים, אבל בסוף עתיד הקב"ה להשיבו לארצו ושם יפול בחרב: וכך באמת היה שליח אשור אמר שיחזור מכוש מיד חזרה להילחם בירושלים ואין לישראל לשמוח לפני הזמן.

ולכאורה מה הסיבה שצבא אשור פרשו לזמן קצר להילחם בכוש, הרי זה לא גרם להם לחזור חזרה לאשור, אלא אדרבא הם חזרו מכוש בניצחון גדול נוסף וזה הפחיד עוד יותר את עם ישראל, כפי שמופיע בפרק שחזקיהו נבהל מאוד ושטח את המכתבים המפחידים שכתב רבשקה בבית המקדש והתחנן אל ה'!!

****יש שמתים כאשר כל חייהם ציפו לישועת השם ולא זכו בחייהם לישועה****

חשוב לציין שלמרות שמצווה לשבח את ה' בעת הישועה, אבל בלי ספק רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו, זה מה שה' רוצה!!!

ואם יהודי מת בלי לראות בישועה, הרי שעשה רצון ה' בלי לקבל שכר בעולם הזה, אלא רק רצון ה', וממילא כל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך, יזכה אותך מקווה שעשה עד יום מותו רצון ה' לקוות וליחל לחסדו, לראות בטוב השם בארץ החיים, תמיד ולנצח, וישמח ויקבל שכרו בשלימות על שלימות עבודתו בחייו גם כאשר ארה שמת בלי לראות בישועתו, כי זה ניסיון קשה מנשוא ומעטים מצליחים עד רגע אחרון של חייהם לקוות לה' למרות שאין תקווה טבעית, וגם כשרואים רגע מיתתם הם שמחים שקיוו לה' שזה רצון ה'.
לכן קוה אל ה' חזק ואמץ לבך ושוב קוה אל ה'!!!

קושי השעבוד - עוד בעניין הזה

אומנם הכלל הזה **שכשכואב צועקים!!! לא עבד** אצל חמותי הצדקת שתחיה לאורך ימים ושנים טובות, שפעם היא אספה ברכבה גבאית צדקה מבוגרת, וכשירדה היא פתחה לזקנה את הדלת והכניסה את החגורה פנימה, ואז פתאום הזקנה טרקה את דלת המכונית בחוזקה על אצבעות ידה של קרובתי, והכאב היה נורא ואיום!!! אבל חמותי שתקה ונשכה את שפתיה עד זוב דם, ולמה?? למה עצרה את הכאב הספונטני??

התשובה מדהימה היא, פשוט חמותי לא רצתה לצער את הזקנה, ולכן היא השתלטה מידית על הצעקה הספונטנית רק בכדי למנוע בהלה וצער מהזקנה!!! ואכן ברגע שהזקנה התרחקה היא צעקה ברכב עד לב השמים **אפילו הרכב התרומם באוויר מרוב רקיעות הרגליים וצעקות הכאב.**

איזה אצילות נפש מדהימה!!! איך המידות הטובות מושרשות בה בטבעה עוד קודם לכאב הספונטני והצעקה האוטומטית?? אין לי ספק עליה נאמר "ושם אשה גדולה", וזכות עצומה היא לי שהיא קרובת משפחתי.

כפי שראינו קודם גם משה רבינו לא הבין מדעתו מה פשר קושי השעבוד, ובא בטענות לבורא עולם מה פשר קושי השעבוד, ולמרות שיכול היה להבין סברה זו מדעתו שהרי נגזר שיהיו בגלות 400 שנה, ואיך ייתכן שבורא עולם מקדים את הגאולה כמעט בחצי הזמן, ועוד בדיוק כשבא בשם השם לעזור רק נהיה הרבה יותר גרוע, אז למה לא הגיע בכוחות עצמו למסקנה זו שקושי השעבוד צמצם את הזמן?? הרי לפני שבא בטענות כנגד בורא עולם היה עליו להתבונן על כל הכיוונים??

ובכדי לענות נקדים, שהנה הגרי"ז מקשה מדוע נענש איוב כששתק מול עצת בלעם להצר לישראל, הרי מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע??

ועל זה עונה הגרי"ז שכאשר כואב צועקים!! ואם איוב לא צעק סימן שלא כאב לו מספיק, ולכן כשהיהודים בכו מכאב למשה רבינו על קושי השעבוד, אז כשכואב מאוד צועקים!!! ולמשה זה היה שיפוד לוחט אש יישר ללב, עם ישראל מתייסר!!! כואב!!!! ומשה גם צועק מכאב!!!

לא תאספון לתת תבן לעם ללבן הלבנים כתמול שלשם, הם ילכו וקששו להם תבן

ובפרט שמשה רבינו בתחילת השעבוד אמר "אכן נודע הדבר", שכאשר ראה שיש מחלוקת ולשון הרע בעם ישראל שדתן ואבירם הכו זה את זה, והלשינו עליו לפרעה על שהרג את המצרי, טען עכשיו אני מבין למה נגזר גלות על עם ישראל, ועכשיו כשבא משה לפרעה להודיעו על סיום הגלות מיד פרעה חשב לגרום מחלוקת בכדי לגרום לאריכות הגלות, כי המחלוקת גורמת לאריכות הגלות.

והנה פלא עצום, פרעה התאכזב קשות!! כי לא כתוב על מריבה אחת בין יהודים על התבן, אלא היהודים חטפו מכות על שלא הספיקו אבל אף אחד לא נלחם עם חבירו על התבן, ואדרבא בכך שעם ישראל לא נכנס למחלוקת למרות הניסיון הגדול והלחץ העצום בו היו למצוא תבן ולהספיק לבנות כמידי יום עוד בהיות התבן מסופק על ידי פרעה, זה הכשיל לגמרי את כוונת פרעה

דאיתי הסבר נפלא מדוע פרעה הרשע כשרצה להכביד את העבודה על היהודים הוא גזר עליהם למצוא ולספק בעצמם את התבן לצורך הבניה, למה לא גזר עליהם לבנות כפול שורות בבניין שבנו יותר ממה שהיו רגילים לבנות עד אותו יום?? **ותירץ הגאון רבי יצחק בן רבי חיים מוולוז'ין** שפרעה הרשע רצה גם לגרום מריבות ושנאת חינוס בעם ישראל כך שהיהודים יריבו על כל תבן שימצא.

ונראה להוסיף על דבריו הקדושים והנפלאים, שהרי ידועים דברי הרמב"ן שבגלל קושי השעבוד שפרעה עשה לעם ישראל לכן במקום 400 שנים בשעבוד ועינוי מצרים הם היו במצרים רק 210 שנים ומתוכם הם סבלו רק 86 שנים, ופרעה לא רצה להקדים את הגאולה לכן רצה לגרום מחלוקת בעם ישראל שזה ירחיק את הגאולה מעם ישראל.

וטהר לבנו - שמות

ומחלוקת זכו לתקן את סיבת הגלות, ואדרבא
בכך שעם ישראל נקט במידת הסבלנות ובריחה ממריבות

הרשע, וזה גרם שיעם ישראל תיקן את סיבת הגלות, ואדרבא
בכך שעם ישראל נקט במידת הסבלנות ובריחה ממריבות

תכבד העבודה ואל ישעו בדברי שקר

ויתכן שברגע שהרשו להם פעם אחת את האפשרות לחשוב טוב
כי ריסקו אותם ומילאו ראשם בטרדות, זה כבר גרם נזק עצום
לרוב עם ישראל, שלא יוכלו יותר להתעמק לטובה גם בזמן
שהייתה מנוחה וסוף העבודה.

תכבד העבודה בכדי שלא יוכלו לחשוב כלל, אבל גם בזמן של
המכות שהתחיל חופש חלקי בהתחלה ובסוף היה להם חופש
מושלים בכל זאת רוב עם ישראל לא רצו להיות עבדי ה', וכל כך
למה?? הרי כבר היה להם זמן רב לחשוב??

ועלינו להתפלל ולהשתדל שלעולם לא נגיע למצב של אובדן המחשבה מתוך טרדות איומות, ורק לחיות ברוגע אמן ואמן.

חתן דמים למולות

היהדות יחד עם יתרו, והכל על מקומו יבוא בשלום, אבל בכל
זאת בנתיים זה נחשב כאילו בן זה ניתן לעבודה זרה, ולמה??

כי אם יש הזדמנות אמיתית לאדם להיות יהודי והוא לא ניצל
את אותה ההזדמנות, אם כן זה כאילו הוא השתעבד לעבודה
זרה, כי בחלל הקדושה נכנס טומאה, כפי שמצאנו בעורפה
שברגע שפרשה מנעמה ולא התגיירה כאחותה רות, היא הפכה
למרשעת גדולה שממנה יצא גוליית, והיא וגוליית ניסו להרוג
את דוד, כשהיא בכישופיה כמעט והצליחה בדבר, כי בחלל
הקדושה של כמעט גרות התמלא טומאה איומה.

התנאי שעשה משה עם יתרו שבנו הראשון יהיה לעבודה זרה
ולכן משה רבינו לא מל אותה, זה ממש צריך עיון גדול, כי הייתכן
שמשה רבינו יסכים שבנו בכורו יהיה לעבודה זרה?? וכן לא מובן
שיתרו שנרדף מהגויים כי פרש מהעבודה זרה ידרוש שכן בכורו
של משה – נכדו, יהיה לעבודה זרה??

אלא יתכן והכוונה היא שיתרו דרש שכן בכורו של משה עדיין
לא יתגייר אלא יחפש את האמת יחד עם יתרו **וכפי שהארכתני**
בפרשת יתרו, שמשה היה בטוח שיתרו בסוף יגיע לאמת
היחידה שהיא תורת ישראל, וממילא גם בנו בכורו יגיע לחיק

ללמדנו, שחייבים אנחנו לנצל הזדמנויות שקיבלנו לגדול בתורה וביראת שמים, ואין לך אדם שאין לו שעה וזמן שבהם הוא יכול
להתעלות ולגדול, רק שעלינו לזהות ולנצל בכל כוחנו את ההזדמנויות הללו, כי בשמים יתבעו מאתנו כל הזדמנות טובה שלא ניצלנו
כראוי, ולפעמים אי ניצול ההזדמנות לעלות גוררת ירידה עצומה!! לכן נחפש תמיד להתעלות ונצליח אמן.

בני בכורי ישראל

מבחינת גשמיית שהיו עבדים עשרות בשנים, והן במצב רוחני
איום ונורא, על גבול שער הנון שמשם אין דרך חזור רח"ל, ככל
זאת אז בחר ה' בעם ישראל כבן בכור המעודף משאר הבנים, זה
מוכיח שאכן יעקב הוא הבכור האמיתי, כי אם במצב כה גרוע
ה' הצביע עליו כבכור זה בגלל שזה המציאות שיעקב הבכור גם
כשהוא רע בגשמיית וברוחניות, **ועד** כדי כך ה' מוכיח זאת,
שבורא עולם מזהיר שיהרוג את בכורי מצרים כנגד בני בכורי
ישראל, שאפילו קבע את מחירם בתשלום בכורים תמורתם,

כתב רש"י כאן חתם הקב"ה על הבכורה לישראל, וראיתי
הסברים נפלאים בעניין, **וחשבתי** להסביר הסבר פשוט בעניין,
שהרי עשו נולד ראשון אבל היות ויעקב ועשו היו תאומים,
מסביר רש"י שגם ליעקב היה אחיזה ושייכות בעניין הבכורה
בדרך הטבע שלכן יעקב אבינו ניסה לעקב את עשו ביציאתו
לעולם, עיי' רש"י בפרשת תולדות, ואכן יעקב אבינו קנה את
הבכורה מעשו אבל עדיין בורא עולם היה צריך להסכים לכך, כי
עדיין זה בכורה זה עניין של מציאות בטבע כביכול.

זוה חתימה מושלמת שבורא עולם, מוכיח לנו שאנו עדיפים בכל
מצב שאנחנו שרויים בו, כי בטבענו אנחנו טובים ועדיפים
מאחרים.

זבוא עולם בחר להסכים על עדיפות יעקב מעשו לבכור, דווקא
כשעם ישראל היו בשפל המדרגה, שקועים במט' שערי טומאה
בגלות מצרים, שאם גם במצב עלוב כזה של עם ישראל הן

וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו

הרגיש עצמו כאין וכאפס, ולכן לא חשב שיש צורך לצאת
בתופים ומחולות, כי מה הגדלות בכך.

כתוב במדרש שאילו ידע אהרן שכך יכתוב הקב"ה עליו, הוא
היה יוצא לקראת משה בתופים ובמחולות,

אבל ברגע שייוודע לו שיש כאן הקרבה ויש כאן גדלות במידות
טובות, ויש חשיבות והתפעלות ממעשיו שיצא בשמחה למשה
רבינו, אזי אהרן הכהן היה יוצא עוד יותר בשמחה וביתר
התלהבות בכדי לרומם את המעשה הטוב שעשה, הן להגדיל את
מעשה המצווה וגם שאחרים ילמדו לוותר מכל הלב ומתוך
שמחה מושלמת.

ומדרש זה טעון ביאור וכי למה אהרן היה משנה את דרכו בגלל
מה שייכתב עליו?? הרי אהרן היה איש אמת ועשה כל מה
שנדרש ממנו גם בלי פרסום פעולותיו??

אלא נראה שאהרן היה עניו גדול מאוד, ולא ראה שום גדלות
מצדו שכביכול ויתר ושמח על גדלות משה אחיו הצעיר, כי הוא

ויאמר ה' אל משה שלח ידך ואחוז בזנבו

ישראל מאמינים בכל נפשם באמונה תמימה שכל סכנה היא
מאת ה', ואין עוד מלבדו, ולכן לפעמים מספיק שהצדיק עושה
השתדלות אפילו קטנה לעצור את הסכנה למרות שמדרך הטבע
זה נראה כטעות, היא הנותנת שתצליח דרכו, כי **המציאות של**
הסכנה תתבטל מיד מכוח פעולתו שמוכיחה את אמונתו שזה
מאת ה', כשם שברגע שמשה רבינו אחז בזנב הנחש כבר
התבטלה הסכנה כי מיד הנחש חזר להיות מקל.

בדרך כלל את הנחש תופסים דווקא בראשו וכך הנחש לא יכול
לנשוך את האוחז בו, ואילו יתפסו את הנחש מזנבו הנחש עלול
לנשוך את האוחז בו על ידי ראשו המשוחרר, ואם כן מדוע ציווה
ה' את משה לאחוז את הנחש דווקא בזנבו??

ונראה לתרץ, שיש כאן מסר עצום על גדולי ישראל, שגדולי
ישראל מתייחסים לסכנה הפוך מדעת בעלי הבתים, כי גדולי

ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי

ומסביר החפץ חיים שיש כאן מידה כנגד מידה שבאותו לשון
שמשה רבינו ציער את ה' באותו לשון הצטער משה רבינו, אך
עדיין קשה לי שהרי משה טען שתיקן את הלשון הן והשתמש
בה לטובה לשבח את בורא עולם, ומדוע אם כן לא תוקן לו
ההתבטאות שלו במילה הן, ומדוע עדיין נענש במילה הן??

כתוב במדרש כשאמר הקב"ה למשה הן קרבו ימך למות, אמר
משה לקב"ה הרי קילטתך בהן לה' אלוקים השמים ושמי
השמים, ומדוע הקב"ה הודיע לי על פטירתו שמצערתי אותי
במילה הן?? ענה לו הקב"ה גם אתה ציערת אותי כשאמרת הן
לא יאמינו.

וטהר לבנו - שמות

ויתכן שה' רצה להמחיש לנו שעל פגיעה ביהודים קשה לתקנו אפילו במחיר תיקון וקידוש שם ה' בכל העולמות, שאפילו משה

רבינו לא התכפר לו פגיעה זו למרות שכוונתו הייתה רק לטובה!! בכל זאת לא התכפר לו אפילו שקילס את הבורא בכל העולמות.

ללמדנו עד כמה עלינו להקפיד ביותר על כבוד של יהודים ואפילו של יהודי אחד!! ולא רק להקפיד לא לפגוע בכוונה חס ושלום, אלא אפילו בעקיפין ובלי כוונה וגם מתוך כוונות טובות גם כן עלינו חובה להיזהר היטב בכבוד יהודי!!!

גלות מצרים – ומטרתה החשובה מאוד!! ועל הגאולה השלימה! בדרך אפשר!!

תודתי העמוקה לכל תלמידי מ"תורת אמת" בני ברק היקרים העילויים והמצוינים בכל המעלות הטובות!! שבזכות לימוד נביא ישעיה בצוותא ובזכות דבקותם והארותיהם הגעתי לכל חידושיי במאמר זה.

וסיבת גלות מצרים טמונה בברית בין הבתרים, לכן יש לעיין בעניין זה לעומק, ואכן בפרשת לך לך בברית בין הבתרים, ה' בישר לאברהם אבינו על ירושת הארץ, ובעצם הכוונה לגאולה השלימה, כפי שמשמע מהגמרא מגילה לא' ב', ותענית כז' ב' ששאלת אברהם אבינו "במה אדע כי אורישנה" וכפי שביאר המהרש"א בתענית שהכוונה באיזה זכות לא יתכלו בגלות, וע"ז ענה הקב"ה בזכות הקרבנות, המשיך אברהם ושאל אולי יחטאו עם ישראל במשך הגלות כשאין בית המקדש שיכפר עליהם שמא תעשה עמם כלה כשם שעשית עם דור המבול!! וענה לו ה' שינצלו בזכות אמירת מעמדות, ושם מקשה רש"י מהיכן מקור התשובה, וע"ז מסיים רש"י – גמגום!!

ובעצם מקשה המהרש"א מי החליט שאברהם שאל גם על תקופת הגלות לאחר חורבן הבית?? ומתוך המהרש"א משינוי הלשון שאברהם לא שאל כלשון השם שאמר "לך אתננה", - במה אדע כי תתנה לי, אלא נקט לשון ארישנה, וזה לשון גירוש כפסוק כי אוריש גוים מפניך, וממילא פירש שאלת אברהם אבינו במה אדע שלאחר הגירוש עם ישראל יתקיים ולא יתכלה, והרי"ף למד זאת מהכתוב "ויהי השמש לבא" דהיינו שקיעת שמשן של ישראל בחורבן בהמ"ק וע"ז תרדמה נפלה על אברהם והנה אימה שחכה וגוי שדרשו חז"ל על ד' מלכות היאך יתקיימו בלא קרבנות וע"ז נאמר "והנה תנור - ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית - לאמר" ר"ל בשביל אמירת הקרבנות מעלה אני עליהם כאילו הקריבום ומוחל להם עונותיהם.

ולכאורה קשה מדוע אברהם נחה דעתו בתשובת אמירת המעמדות, הרי מה יהיה אם עם ישראל לא יגידו מעמדות, מה יהיה?? אבל בפשוטות זה לא קשה כי כבר הובטח בתורה "כי לא תשכח מפי זרעו", ואולי זה כלול בהבטחת ה' שכל עוד קיום העולם יהיו בעם ישראל צדיקים שיגידו מעמדות שזה יכפר על עם ישראל שלא יכלה ח"ו.

והנה כתב הרמב"ן שכלול בשאלה אברהם איך אדע שיזכו עם ישראל לקבל את ארץ ישראל בגאולה השלימה ושלא יפסידו את ירושת הארץ בגלל חטאים, ולא רק באיזה זכות לא יכלו בגלות הארוכה, ואכן בתשובת ה' לאברהם כלול ברית שלאחר כל הגלויות יזכו לארץ ישראל השלימה הכוללת מלכות עשר עמים כמפורט בפסוק וכפי שפירש רש"י.

וצריך עיון איפה התשובה לבקשת אברהם אבינו לזכות עם ישראל בגאולה השלימה?? כמו כן צריך עיון מדוע בברית בין הבתרים כתוב בדגש מיוחד גלות מצרים שהיא יחסית הקצרה מבין הגלויות, ואילו שאר הגלויות הארוכות ובפרט האחרונה שהיא כ-2000 שנה כתובים ברמז?? וגם צ"ע מה עניינה של גלות מצרים כתשובה על שאלת אברהם אבינו במה אדע ובאיזה זכות יזכו לרשת את הארץ השלימה?? אלא יתכן שמשמע מכאן שגלות מצרים זו הסיבה והאות שדרש אברהם אבינו וקיבל מהקב"ה להבטחת ה' על הגאולה השלימה שתבוא בלי תנאי אלא כברית וכפי שיפורט לקמן.

והנה הגמ' שבת פט' דרש רבא לעתיד לבא יאמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל לכו נא אצל אבותיכם ויזכירו אתכם ויאמרו לפנינו רבונו של עולם אצל מי נלך וכו', אמר להן הקדוש ברוך הוא הואיל ותליתם עצמכם בי אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

ובהמשך כתוב בגמ' רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניך חטאו לי אמר לפניו רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך, אמר לעיקב בניך חטאו אמר לפניו רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך, אמר לא בסבי טעמא ולא בדרדקי עצה – לא בזקנים טעם ולא בצעירים עצה,

מעשה שהיה לפני 22 שנים בערך בעת שלמדתי בכלל זרעים, פניתי למרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א בשאלה, מדוע מרן החזון איש זצוק"ל לא חיבר ספר גם על מסכת תרומות?? ומרן שאל אותי מדוע אתה שואל?? עניתי למרן, כי אם נלקט מספרי החזון איש כל מה שציטט ממסכת תרומות כבר יש לנו חיבור שלם על מסכת תרומות, ואם כן מדוע החזון איש לא כתב ספר על תרומות?? חייך אלי מרן, ואמר לי דע לך רציתי לראות האם הבנת את שאלך, ואכן את השאלה הזאת אני בעצמי שאלתי את החזון איש!! ואתה יודע מה ענה לי החזון איש?? החזון איש ענה לי, וכי אתה חושב שזה יוצא מהשרוול??

ואני מספר זאת, כי מאמר זה חודשים אני בונה אותו נדבך אחר נדבך, וכבר מסרתי עליו כמה שיעורים, ועדיין אני מרגיש שלא קלה המלאכה, אבל בזאת אני בוטח ובס"ד עכשיו אכתוב בתקווה שאעשה זאת על הצד הטוב ביותר ב"ה.

פרשת שמות מספרת על גלות מצרים, ומעט בכל הספרים הקדושים יש הסברים נשגבים על גלות מצרים, וסיבת הגלות, והנה ראיתי במהר"ל (גבורות ה' פרק ו) שכתב התבאר לך כי שלימות הברית שבה רצון הבורא הוא אברהם אבינו והשתלשלות צאצאי קודש, ובהם בחר ה'. אם כן יש לשאול, איך עולם הפוך, כי זרע קדש במצרים היו נתונים ביד לוחציהם, שזו מיעוט מציאות??

והוסיף שלגות מצרים היא גזירה קדומה מברית בין הבתרים שיהיו משועבדים ת' שנה במצרים, כצפור שהיא ביד הצייד, עד שלא הייתה מציאות ישראל נחשבת במצרים, שגורו על בניהם אבדון ומיררו את חייהם, והרמב"ן ז"ל נתן טעם לדבר, מפני שאברהם הביא את אשתו בניסיון גדול, וכבר הקשו עליו קושיות עד שנעקר פירושו מכל, ויש אומרים שהגלות הייתה בחטא השבטים במכירת יוסף, ואף יוסף חטא בהבאת דבה וכו', וזה היפך משמעות הכתוב, שהקב"ה אמר לאברהם קודם לידת השבטים "גר יהיה זרעך" וגו', וכל מי שיש לו עינים יראה שסבת המכירה כדי שירדו למצרים, ולא המכירה סבה לשעבוד, ויש אומרים שהיו יסורים של אהבה לנקות את ישראל ולזכותם, אך אין זה נראה, שהשעבוד לא היה לדור אחד בלבד, ואיך תאמר שהיו יסורים כדי לרוממם ולזכותם אם מתו (רובם) בגלות ובצרתם (במכת חושך)?

וגם השל"ה בדרוש ג' כתב בדומה לדברי המהר"ל וז"ל: אמיתית ענין גלות מצרים, אי אפשר לומר שהיה מצד עונש, שהרי כרת ה' אז ברית עם אברהם והיה עמו באהבה רבה, על כן מוכרחים אנו לומר שאף על פי שהנגלה הוא רע ומו, מכל מקום תוכן העניין היה לתכלית הטוב האמיתי.

והמהר"ל עצמו בפרק ט' מביא סיבת לגלות מצרים מגמרא מפורשת, נדרים לב', אמר ר' אבהו, מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו (בגלות מצרים) מאתים ועשר שנים? מפני שעשה אנגריא בתלמידי חכמים, שנאמר "וירק את חניכיו" (שהשתמש באליעזר שהיה דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, שילחם עם נמרוד והמלכים אשר עמו בכדי להציל את לוט). שמואל אמר: מפני שהפריז על מדותיו של הקב"ה (פקק בניבול) שאמר "במה אדע". ור' יוחנן אמר שהפריז על מדותיו של הקב"ה מלהביא גרים תחת כנפי השכינה, שנאמר "תן לי הנפש והרכוש קח לך". הרי ג' דעות בענין החטא של אברהם, כי מן השורש והעיקר נמשך הכל, שממנו נמשך החסרון אל הנמשכים ממנו. לכן נרמזו כל הגלויות שם, ולא רק גלות מצרים.

ואומנם ראיתי שעיקר הסיבה כפשוטו הפסוקים בגלל "במה אדע" שהתשובה לכך הייתה ברית בין הבתרים, אומנם בסוף המאמר כל הסיבות שנכתבו בגמרא משתלבים יחד בס"ד, והנה היות

וטהר לבנו - שמות

העתידה, וכדברי רבינו בחיי כפל העליה כי הוא הבטחה לזרעו שיגאלם אחר הגלות ויעלה אותם לארץ ישראל, ואחר שיהיו מיושבים בארץ ישראל ששם עיקר קיום התורה והמצוות הבטיחם בעליה אחרת והוא העולם הבא הצפון לזרעו.

ולכאורה קשה מאוד וכי אכן לא היה ליעקב מה לפחד הרי כתוב ברש"י בישעיה מג' ג' "נתתי כפרך מצרים" - והם היו לך לפדיון שבכוריהם מתו ואתה בני בכורי נצלת והייתם חייבים כליה כמו שנאמר ביהזקאל כ' "ואומר לשפוך חמתי עליהם בארץ מצרים", ולמרות שעם ישראל ניצול בחסדי ה', בכל זאת רוב רובו של עם ישראל מתו במכת חושך, וכדברי האלשי"ך שיצא אחד מחמשה, ויש אומרים מני ויש אומרים מת"ק, ויש אומרים א' מה' אלפים?? ואם כן מתו 33 ימי החושך מיליוני יהודים אם לא עשרות מיליוני יהודים??

ואכן ראיתי ב רמ"ע פאנו - (מאמר חקור דין חלק ג פרק כא) שהרגיש בזה וכתב שפרעה הקריבם לאביהם שבשמים, ומי שנמצא שם ולא היה ראוי ליגאל מת מתוך תשובה וצעקה שהן מועילות עד דכדוכה של נפש. וכן בימי אפלה שמתו רבים מן הפושעים שבנו כתיב "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", ובא הרבוי להורות כי אפילו הבלתי ראויים ליגאל כיון שמתו מתוך תשובה כדאמרן היה להם אור במושבותם - בגן עדן איש לא נעדר. או יפירש במושבותם, כי הראויים להתישב ולהגאל היה להם אור, והם שש מאות אלף שקרבם המקום לפני הר סיני.

ונראה כדברי הגמרא בנדרים, שאכן 3 הסיבות לגלות מצרים התקיימו, שכנגד במה אדע שכיכול היה פקוק באמונה, על כן וגם כנגד חטא שויתר מלגיר את אנשי סדום למרות שכבשם במלחמה, על זה כביכול הפסיד במכת חושך יהודים רבים שמתו ולא זכו לקבלת התורה, ועל שנשתמש בתלמיד חכם - אליעזר לכן הקב"ה השתמש בבני השבטים הצדיקים שיהיו בגלות מצרים לצורך המטרה החשובה שהם בגלות זה יגרמו לגאולה השלימה בכל מצב של עם ישראל וכאמור.

וכן כדברי ר' צדוק חלק א אור זרוע לצדיק עמוד ה, שכששאל אברהם "במה אדע" שרצה להגיע (שלפחות הנשארים והראויים להיגאל) למדרגה זו להיות קדושים מבטן שאף על פי שחטא ישראל ולא יסור תומתו הימנו באמת, וכעין דברי ר' צדוק כתב השפת אמת, עכ"פ המרובים שמתו כביכול שימשו להצלחת המטרה החשובה בעבור הנשארים, ויתכן שיעקב אבינו הבין זאת שכל מי שימתו במכת חושך בעם ישראל יזכו לגן עדן ועכ"פ גלות מצרים היא זו שתחייב ותקיים את הגאולה השלימה לכן לא פחד יותר.

אומנם, בפרשת תולדות הארכת בני בניך מדוע הקב"ה החשיב לאברהם ויצחק חטאים, כמפורש בנביא בישעיהו מג', כה- כז, שכתוב שם (כה) אנכי אנכי הוא מחה פשעך למעני וחטאתיך לא אזכר: (כז) הזכירני נשפטה יחד ספר אתה למען תצדק: (כז) אביך הראשון חטא ומליצך פשעו בי:

ומסביר רש"י שהקב"ה טוען לעם ישראל שאין להם זכות לגאולה השלימה בזכות עצמם כי פשעו בו, וגם אין להם לסמוך על האבות שהרי "אביך הראשון חטא" - אברהם, באומרו "במה אדע", שכביכול פקפק בהבטחת ה' שעם ישראל ירש את ארץ ישראל, "ומליצך פשעו בי" - אין לך בכל מליצים שאתה סומך על זכותם שלא מצאתי בו פשע יצחק אהב את שונאי - עשו, והקשנו שהרי אברהם כבר נענש בגלות מצרים על שאמר במה אדע, ומדוע כביכול עדיין נחשב לו זאת כחטא??

אלא יתכן שה' השתמש כביכול במילים אלו "במה אדע" במובן השלילי - שיש בזה כביכול פקפוק בה', לטובת אברהם ועם ישראל שלא יגאלו בזכות אבות, שהרי באמת כוונת אברהם הייתה שפחד שמא ירבו מאוד חטאי עם ישראל וכדברי הגמרא בתענית ומגילה, ולכן ה' החשיב זאת כחטא שבכך עם ישראל יגאלו בלי זכויות אלא מתוך הבטחה וברית למען שמו באהבה.

וכן אצל יצחק, ה' כביכול החשיב לחטא שקירב את עשו, והיא הנותנת והגורמת לעם ישראל שיגאלו למען שמו באהבה גם בלי זכויות, כפי שיצחק עמוד היראה "פחד יצחק" במקום לרחק את עשו הרשע קרבו באהבה רבה, כך ה' יקרב את עם ישראל עם כל פשעיהם ויגאלם למען שמו באהבה, בלי שום תנאי, וחיידוש זה מתאים כפתור ופרח לדברי הגמ' שבת פט' שרק יצחק מגן על טענת ה' על עם ישראל "בניך חטאו" וטען שהוא מסכים לסבול חצי מעוונות עם ישראל, ומובן שמכונה שמו - "מליצך".

אמר לו ליצחק בניך חטאו לי, אמר יצחק כמה טענות טובות וחשבונות של מליץ יושר, ובסוף אמר יצחק אם אתה סובל את הרע שנשאר בחשבון מוטב, ואם לא חצי עלי וחצי עליך, ואם תרצה הכל עלי, גם ככה הקרבתי את עצמי בעקדה לפניך, פתחו ואמרו (כי) אתה אבינו, אמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקדוש ברוך הוא, מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמוך.

ולכאורה קשה הרי בגמרא תענית ומגילה כתוב שה' הבטיח לאברהם שלא יכלו עם ישראל בגלות בזכות אמירת המעמדות, ואיך עכשו אברהם אומר לה' "ימחוו"? ואולי טענת אברהם הייתה שאם אין להם אפילו זכות אמירת מעמדות אם כן אין להם זכויות כלל ולכן ימחו.

אבל אם כן חוזרת השאלה מדוע אם כן בברית בין הבתרים אברהם נרגע בתשובת ה' בהקשר למעמדות?? היה עליו לשאול ומה יהיה אם לא יאמרו מעמדות?? וכמו כן איך יצחק מצליח להסביר לעם ישראל שעליהם להודות לה' ולא לו למרות שיצחק הסכים לקבל עליו כל חטאי ישראל??

וחשבת לתרץ שבברית בין הבתרים הקב"ה הבטיח והוכיח לאברהם שתהיה הגאולה מובטחת למען שמו באהבה, ואכן עיקר ברית בין הבתרים מתמקדת בגלות מצרים, ולמה?? כי היא הסיבה להתחייבות ה' לגאול את עם ישראל בכל מצב, גם אם אין להם זכות, וכל כך למה?? התשובה לכך שהיות וכביכול הקב"ה לקח את עם ישראל במצב נרחבי מצוין, ובגלות מצרים הם הידרדרו למט' שערי טומאה שלכאורה זה נפילה שלא כל כך באשמתם, וכפי שכתוב במהר"ל בתחילת המאמר, וכמו כן בעץ יוסף ובליקוטים בעין יעקב שבת פט' שמחמת הגלות אדום יצחק טוען שעליו לסבול חצי מחטאי עם ישראל כי נתן ברכה לעשו לשעבד את עם ישראל.

ואכן כתוב בליקוט שמעוני אחרי מות תקעו' שלעתיד הקב"ה יפיל כל עוונות עם ישראל על אדום, ובס"ד נבאר העניין בהמשך, וכדברי המכתב מאלהיו - שמצרים כפו את שלטונם גם על רוחם ונפש של ישראל עד שהגיעו שם למ"ט שערי טומאה, שבחינת הנהגת הטומאה שבמצרים היא פתיחת הגבול ליצר שיוכל להתפשט כרצונו, ללא כל אפשרות גאולה ויציאה משעבודו. ולצאת משעבוד בחינת פרעה ומצרים לא היה אפשר בלי חסדו הבלתי בעל תכלית של ה' (חלק ב עמוד יז)

ולכן ה' טוען לאברהם שכשם שאני כביכול הורדתי זרע קודש צדיקים למט' שערי טומאה, לכן חובה עלי לתקן זאת שאקח את עם ישראל לפני הגאולה העתידה ואגאל אותם מטומאתם ואנקה אותם גם אם לא מגיע להם כשארין להם זכות, כמידה כנגד מידה.

ותשובה זו דומה קצת לדברי הגמרא ברכות לא' שה' הודה לאלהיו - "ואשר הרעותי", ואומנם הבחנתי בדקדוק דברי רש"י שהקב"ה הודה לאלהיו לא מיד אלא לאחר זמן, והאמת המשמעות היא שהודאת הקב"ה לא הייתה על כל דור ודור אלא ככל ה3 מקורות וגם הרביעי שהקב"ה לוקח אחריות על חטאי עם ישראל כביכול וזה בעתיד לבוא לקראת הגאולה השלימה והנצחית, אבל לא כדברי אלהיו בשימוש באמצע הזמן.

וכמו כן מצאנו בדומה לדברים הללו בישעיהו פרק סג' יז, "למה תתענו ה' מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך שוב למען עבדיך שבטי נחלתך", וכתב המצודת דוד: למה תתענו - ר"ל בעבור שלוות האומות ואורך הגלות אנו תועים מיראתך וכאלו אתה מתעה אותנו. תקשיח לבנו - בעבור זה הקשה לבנו וסתם מן היראה וכאילו מידך בא.

ואכן כשם שלאחר גלות מצרים ה' העלה את עם ישראל ממט' שערי טומאה למט' שערי קדושה כך יהיה בגאולה העתידה, וממילא גלות מצרים היא הנותנת להתחייבות הקב"ה לגאולה העתידה גם בלי זכויות לעם ישראל, וזה כלול בתשובת אברהם ויעקב שאמרו ימחו כי חטאו, דהיינו שאכן אין לעם ישראל זכות לגאולה העתידה, ורק מחמת הבטחת הקב"ה הם נגאלים.

וזה הבטיח הקב"ה ליעקב פרק מו' אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם: אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה, וכתוב במדרש גם עליה אחר גלות מצרים וגם בגאולה

וטהר לבנו - שמות

הקב"ה יפיל כל עוונות עם ישראל על אדום, וזאת למרות שכתוב מפורש "אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר",

ולכן מחסדי הקב"ה ומכוח הברית השתמש בדוגמת יצחק שאהב וקירב את בנו עשו הרשע, וכדוגמה זו שייך שהקב"ה יקרב את עם ישראל אליו למרות שהם בדרגת טומאה, ולכן יצחק טען לעם ישראל שהתודה היא להקב"ה בלבד, כי מתוך חסדי הקב"ה קבע כללים אלו של כופר נפש ודוגמת יצחק בכדי לקיים בריתו עם אברהם לגאול את ישראל בכל מצב.

גלות אדום, והזכאים לגאולה השלימה

תצעקו מכאב לב ומשבר רוח תלילו: והנחתם שמכם לשבועה לבחירי והמיתך ה' אלוקים, ולעבדיו יקרא שם אחר", ומשמע שיש הפרדה ברורה בין צדיקי עם ישראל לרשעי עם ישראל.

מצד שני הנה כתוב בנביא ישעיה מד' כב' "מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך שובה אלי כי גאלתיך", ומפרש רש"י: מחיתי - במצרים ובמדבר גם עתה שובה אלי, וקשה שהרי במצרים וגם במדבר הקב"ה המית רבים מעם ישראל בגין החטאים שחטאו, ואם כן במה מתבטא מחיית הפשעים??

ותירץ תלמידי המצוין והשנון **אלעזר אפשטיין** נ"ו שלולי מחיית הפשעים במצרים ובמדבר כל עם ישראל היה נמחה כפי שאמר ה' למשה בחטא העגל והמרגלים, ובזכות המחיתי כעב פשעיך, זכו עם ישראל להישאר ולא להימחק ח"ו, ואולי גם בגאולה הקרובה רק מי שלא היה מנותק לגמרי מה' בגלות כמו אלו שנצלו במצרים, הוא זה שיזכה למחיתי פשעיך ולשובה אלי כי גאלתיך!! או שלא יודח ממנו נידח כדברי הזוהר!!

אבל בפשטות מי שהיה קרוב להקב"ה קודם הגאולה וקודם והשיב לב אבות על בנים הוא נכלל ב"וכן צדיקים יראו וישמחו", ובפשטות לעתיד לבוא גם אז כל אחד נכווה מחופתו של חברו, ולכן נשקיע בכל הכוח לחיי הנצח.

***ומשה היה רעה את צאן יתרו - גדלות משה בטיפולו בצאן

מעלתו להתייחס לקטנות לצורכי הצאן, לצורכי בהמה, זה המבחן שעשה ה' למשה רבינו.

שכך משה רבינו במרום גדלותו יטפל בעדינות ביהודי הרחוק והנמוך ממנו עד למאוד ובכל זאת משה יטפחו וידאג לו לפרטי פרטים בגשמיות וברוחניות כראוי.

ואכן אין סתירה בין המדרש לדברי הש"ך, שאכן מנהיגי ישראל היו רועי צאן הן לצורך חינוכם להנהגת עם ישראל והן לצורך בחינת התאמתם לתפקיד, והוא שידעו ויצליחו לרדת מרום מעלתם הרוחנית לשפלות האדם הקיים בקצה מחנה ישראל.

וכן כל מלמד ילדי ישראל, למרות שלפעמים הוא ברמה עצומה, בכל זאת עליו לרדת לצרכי תלמידו לפרטי פרטים בגשמיות וברוחניות כי בזה גדלותו לסבול את צאן קדשים ברמתם הנמוכה ומתוך אהבה עצומה.

ואדרבא זכות היא לצעירי הצאן שיקבלו ענק שבענקים שיטפל בהם ויחנכם, וכידוע שהבעל שם טוב קודם פרסומו העצום היה מלמד דרדקי, ואשרי תלמידיו הצעירים, ואשרי הדור שזכה שגדול כמוהו הצליח לרדת לצאן קדשים ולטפל בהם באהבה ולהעלותם באהבת ה' יוקדת.

ואשמת מאוד לדעת האם יש עדות כתובה מה יצא מתלמידי הבעל שם טוב שלמדו אצלו בילדותם בגיל הרך, כי בוודאי אמורים לצאת מהם אנשי שם.

שבת זכר ליציאת מצרים

שהיו לומדים במגילות בשבתות לומר שהקב"ה גואלם לפי שנחו בשבת, וע"פ מאור עיניים מספר קדמון שמשה נתן להם ספר איוב לזקן מזקני ישראל שבשבת יהיו קוראים להם נחומים מספר איוב, שאחרי הגזרות הקשות יש גאולה כפי שהיה אצל איוב, ובזכות הלימוד והאמונה בקדושת השבת שהיא מרגוע לנפש ולגוף זכו לגאולה, - ואם כן מובן שבקידוש אומרים זכר ליציאת מצרים

ואומנם הקב"ה למרות שהתחייב בברית בין הבתרים שעם ישראל יגאלו בכל מצב, ובעצם הקב"ה יעלם מטומאתם כפי שהעלה את עם ישראל במטי' שערי טומאה של מצרים, בכל זאת הקב"ה עושה זאת בכללים של כדון ומשפט.

וכפי שמצאנו לעיל בנביא ישעיה מג' ג' שלמרות שהקב"ה הבטיח לגאול את ישראל ממצרים בכל מצב, בכל זאת הקב"ה השתמש בכופר נפש שהמצרים ימותו בקריעת ים סוף במקום עם ישראל, וכן במפלת סנחריב כוש מתו ככופר נפש תחת עם ישראל, וכן כתוב בילקוט שמעוני אחרי מות תקעו' שלעתיד

עניין הגלויות וגלות אדום הנמשכת כאלפיים שנה, מפורש בנביא ישעיה מח' "למען שמי אאריך אפי לבלתי הכריתך: (י) הנה צרפתיך ולא בכסף בחרתיך בכור עני: (יא) למעני למעני אעשה כי איך יחל וכבודי לאחור לא אתן": ומפרש רש"י: צרפתיך לא ע"י אור של גיהנם - בחרתי לך כור עוני כנגד אור, ובפרשת ויצא לגבי סולם יעקב אכתוב בס"ד ע"פ מדרש תנחומא, שיעקב לא רצה לעלות בסולם, והעדיף שעם ישראל יתנקה בגלות.

ואולי בכדי שלא יהיה נהמא דכיסופא שנגאלים בלי ניקיון כלל, או שיעקב העדיף גלות מניקוי באש הגיהנום, ולמרות שגם לאחר ניקוי הגלות עדיין להגיע לגאולה ולירושת אר"י ועולם הבא חייבים זכויות, ואין זכויות!! ורק למען שמו באהבה הקב"ה מביא גאולה ועולם הבא לעם ישראל, וכעין זה כתב תוס' רה' טז' שיש נשמות שאפילו היו בגן עדן אבל בשביל לזכות בחיי נצח בעולם הבא צריכים דין מחדש, וכתב שבפשטות הגיהנום מתקן וניקה כך שנהיו זכאים אח"כ לחיי נצח.

ומי בעם ישראל שיזכה לגאולה השלימה?? והנה כתוב על הגאולה בספר ישעיהו פרק סה' יג' "לכן כה אמר ה' אלוקים: הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו, הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו, הנה עבדי ישמחו ואתם תבשו: הנה עבדי ירנו מטוב לב, ואתם

כתב הש"ך: כשהקב"ה רוצה להקים פרנס על הציבור עושה אותו קודם רועה צאן, כדי שיהיה מורגל במידת הרחמנות ותהיה לו בטבע, וכן אמר שלמה ע"ה (משלי כ"ז, כ"ג) ידוע תדע פני צאנך, פירוש אם אתה תרחם על הצאן אפילו שהם מכעיסים אותך שהם בורחים או שעסקיהם רעים. "עלות ינהל", אם עושה כן ודאי קנה שלמות מדת הרחמנות, עדרו של הקב"ה שהם ישראל ירעה.

אומנם במדרש רבה ב' ב' משמע שזה שימש כמו מבחן להתאמת משה רבינו, וזה לשון המדרש: ואף משה לא בחנו הקב"ה אלא בצאן, אמרו רבותינו כשהיה מרעה רועה צאן יתרו במדבר ברח ממנו גדי ורץ אחריו עד שהגיע לחסות, כיון שהגיע לחסות נדמנה לו בריכה של מים, ועמד הגדי לשתות, כיון שהגיע משה אצלו אמר אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא, עיף אתה הרכיבו על כתיפו והיה מהלך, אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך חייך אתה תרעה צאני ישראל.

כמו כן שאלני החבורות במנחת חינוך הגאון הרב אלדר נתנזון שליט"א מה גדלות משה בצאן, וכי חסר גויים רשעים אוהבי חיות יותר מבני אדם שמטפלים באהבה מרובה ובמסירות בהמות וצאן?? עיין ערך היטלר יש"ו שליטף חיות ורצח יהודים??

עניתי לו יתכן שמשה נמדד בצאן האם הוא מסוגל ממרומי גדלותו הרוחנית שאפילו בלידתו האירו פניו מהשכינה וידע בקטנותו להרוג בשמות הקדושים ובכל זאת לרדת ממרום

כתוב במדרש רבה א' כח', "וירא בסבלותם" ראה שאין להם מנוחה, הלך ואמר לפרעה מי שיש לו עבד אם אינו נח יום אחד בשבוע הוא מת, ואלו עבדיך אם אין אתה מניח להם יום אחד בשבוע הם מתים, אמר לו לך ועשה להן כמו שתאמר, הלך משה ותקן להם את יום השבת לנוח, ומה כוונת הלשון "תיקן", יתכן שהכוונה ככתוב במדרש ה' יח'

וטהר לבנו - שמות

הגרגיר הזרוע, וכמו הגינה המצמיחה דברים הנזרעים בה רק אחר הפסד הנזרע, כן יצמיח ה' לישראל את הגאולה.

ולכן ביציאת מצרים התענגו שחזר להם העונג שבת שכה חסר להם עד שלא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, ועם ישראל העריכו ביציאתם ממצרים מאוד מאוד את מנוחת השבת הטובה לגוף ולנפש.

ושוב, כפי שמשה **תיקן** להם שילמדו בשבת שישתעשעו ברוחניות ובחיזוק האמונה, ולא סתם בטלה בשבת, ואכן שירי שבת קודש מחזקים את האמונה ומשעשים את הנפש, ביחד עם לימוד תורה בשבת קודש ובפרט חידושי תורה בשבת זה עונג שבת אמיתי, וזה השבת שתיקן להם משה לישראל במצרים אפילו עוד קודם מתן תורה.

לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם לאמר "פקד פקדתי" אתכם

ונראה שלמרות שהזקנים ידעו את הקוד שזה לשון פקידה כפולה, בכל זאת לא ידעו את הסבר כפילות לשון פקוד אפקוד – או פקוד פקדתי, וגם לא ידעו לפרש איך אכן מגזירת 400 שנה ירד 190 שנה שלמעשה היו במצרים רק 210 שנים, ולמרות שזה מרומז במילה פקוד וכפי שכתב בעל הטורים, בכל זאת הגואל היה צריך להסביר מה הטעם שהצטמצמו שנות הגזירה,

ואכן מוסיף הש"ך וז"ל, **תאמר להם**: השנים של הגלות נשלמו, **ואיך נשלמו? כי "פקד פקדתי את העשוי לכם במצרים"**, **וראיתי שכל השיעבוד והעינוי שהיה ראוי לבוא עליכם ב400 שנה כולם באו באלו 210 שנה.**

ולכאורה כך גם מרומז בהמשך המדרש **שמות ה' יג'** שכתוב שם: **במה האמינו? כי שמעו הפקידה**, זהו שכתוב: **"וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את עניי ויקדו וישתחוו"**. ויקדו – על הפקידה, וישתחוו – על כי ראה את עניי, דהיינו שהבינו חוץ מהקוד שהוא לשון כפולה של שורש המילה פקד, יש גם הסבר נכון ואמיתי להקדמת הגאולה ב190 שנה, וזאת מתוך קושי השעבוד.

וייתכן שהקב"ה בכוונה עשה זאת, בכדי שכאשר יגיעו החודשים האחרונים שלפני הגאולה שאז היה שיא קושי השעבוד שלא ניתן להם קש ותבן ולבנים אמרו להם עשו כמתכונת שבנו קודם כשסופק להם כל חומרי הבנייה, אז נזכרו שצמצום הגלות בא מחמת קושי השעבוד, וקושי שעבודם האחרון בעת סיום השלמת שנת 210 היה חסד עם לצמצם שנות הגלות.

וייתר מכן אפשר לומר, שלכן הקב"ה ברחמיו משך את משך 10 המכות על המצרים לשנה שלימה כמובא **במשנה עדויות פרק ב' משנה י'**, כי כך שוב הצטמצם סבלם של ישראל מקושי השעבוד שהיו בו קודם המכות, וירד שנה שלימה בו כבר כמעט או כלל לא השתעבדו למצרים, אלא ראו בנקמת ה' במצרים שהצרו להם, ולבם רחב ושמח, ויצאו ממצרים לא כעבדים מושפלים אלא בראש מורם.

מה ההבדל בין פקוד פקדתי לאהיה אשר אהיה

וייתכן, שעם ישראל למרות ההבטחה שעמו אנוכי בצרה, שהקב"ה בגלות יחד עם עם ישראל ככתוב בכל צרתם לו צר, בכל זאת עדיין עם ישראל פחדו מאוד מהגלות, בפרט שאכן רוב רובו של עם ישראל נפלו במכת חושך כי שקעו ברשעותם שנבעה מחמת הגלות.

אבל אותו משמעות ואותו מסר בהגשה חיובית כן מתקבל על הלב, והיות ובפקוד פקדתי זה בשורה על הסוף המושלם לגמרי, למרות שמקופל בחובו צרה קודם בכל זאת – סוף טוב הכל טוב.

כפשוטו – ואולי לכן מוסף מתחיל בלשון "תקנת/תכנת שבת", כי שבת זה תיקון ומנוחה לגוף ולנשמה ע"י התעלות באמונה ובתורה וכנ"ל.

אומנם בסוף בזמן קושי השעבוד כשאמר פרעה **נרפים אתם נרפים – ותוכבד העבודה**, פרעה **ביטל להם את מנוחת השבת**, וזה קושי עצום שנחסר להם מנוחת הגוף והנפש, וגם כתוב שבאותם ששה חודשים של קושי השעבוד משה ואהרן נעלמו מעם ישראל כי לא היה להם כוח להשפיע,

ומתוך השפלות והחוסר אונים וחוסר התקווה המוחלט, באה הגאולה כמתואר **בבניא ישעיה, סא' יא' במצודת דוד**, כי כארץ - כמו הארץ שמצמיחה רק לאחר שנוקב ונפסד

בעל הטורים בשמות פרק ג פסוק טז כתב: **פקד פקדתי אתכם - כמנין "פקוד" חסרתי לכם, וכפי שכתב בפרשת ויחי, שיש בזה רמז שמנין פקוד – 190 יוחסר מגזירה 400 שנה בגלות, וישאר רק 210 שנים גלות במצרים.**

ובשפתי כהן – מוסיף, והיה חייב להודיע לזקני ישראל שהם גם כן שלוחים בדבר, כמו שכתוב: **"ובאת אתה וזקני ישראל"**. **וכמו** שכתוב **במדרש רבה שמות ג' ה' אמר הקב"ה למשה לך ואספת את זקני ישראל, ואמור להם "פקוד פקדתי"** כי מסורת היא בידם מיוסף שבלשון הזה אני גואלם. **ומוסיף הש"ך** שגם בידם של הזקנים היה מסור מספר השנים שישבו בגלות ומספר השנים שנשאר להם לשבת.

ולכאורה קשה שהרי זה לא בדיוק הלשון שאמר יוסף לאחיו, ששם כתוב **"פקוד יפקוד"**, ואילו כאן כתוב **"פקוד פקדתי"**? **אלא** שלפי לשון **המדרש ויחי נ' כד'** זה מתורץ שהסימן הוא שהגואל ישתמש **"בלשון פקודה מוכפלת"**, ולכן שינוי המילים אינו משפיע.

אומנם עדיין קשה שאם הכוונה שהזקנים ידעו את הקוד, ולא כפי **המדרש רבה שמות ה' יג'** שיוסף גילה לאחיו **ואשר גילה לבתו סרח** שהיא היחידה שנשארה חיה בעת בא משה והיא אימתה את דבריו שזה הקוד, אלא כפי משמעות **המדרש בשמות ג' ח'** שהזקנים גם ידעו את הקוד, אם כן מה היה קורה אם אחד מהזקנים היה מבשר בשקר על הגאולה ואומר פקוד פקדתי, איך הוא יוכיח שאכן הוא הגואל, ואם כן אין הקוד חזק כל כך?!

וכפי שהמדרש רבה שמות ה' א' כתב שבכדי שהקוד יהיה עוצמתי ואמין לחלוטין, לכן משה נותק מבית אביו שנים רבות, בכדי שלא יאמרו שמשם משתמש בשקר בקוד שנמסר לו מאביו, בטענה שיוסף מסרה ללוי, ולוי לקהת, וקהת לעמרם. לכך נתלש משה מבית אביו שנים רבות וארוכות מילדותו, ומזה מוכח שהקוד אמור היה להיות עוצמתי וחד וברור ובלי מקום להסתפק בו באמינות האומר.

כתב רש"י שמשם טען להקב"ה שלא כדאי לומר לעם ישראל **"אהיה אשר אהיה"** שמשמעותו שהקב"ה יהיה עם גם בגלות הבאה, כי הידיעה שצפוי עוד גלות היא תשבור את רוח עם ישראל, והקב"ה הסכים עמו ואמר לו **"אהיה שלחני"**.

וקשה, שהרי פקוד אפקוד לפי **המדרשים מכילתא דרבי ישמעאל בשלח – מסכתא דזויה**, פתיחתא יש במשמעותו עוד גאולות מלבד גאולת מצרים, וממילא משמע שיקדמו צרות קודם אותם הגאולות?!

למדנו שתמיד אפילו במצבים קשים - נבחר מילים בחכמה שיהיו נוחים לשומען ושקל לקבלם בשמחה אל הלב.